

Rudar

Leto III. Štev. 18—19

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE

27. oktobra 1962

PREDSEDNIK PREZIDIJA VRHOVNEGA SOVJETA ZSSR V VELENJU

Prisrčen sprejem visokega gosta PRED KULTURNIM DOMOM

1. oktobra je Sovjetska delegacija pod vodstvom predsednika Prezidija Vrhovnega Sovjeta ZSSR Leonida Iljča Brežnjeva v spremstvu predstavnikov oblasti — podpredsednika ZIS Aleksandra Rankoviča, sekretarja CK ZKS Mihe Marinka in podpredsednika Zvezne ljudske skupščine Franca Leskoška-Luke prispela ob 10.45 uri v Velenje. Na platoju pred kulturnim domom je visoke goste pričakala več tisočglava množica Velenjčanov, oziroma prebivalcev vse Šaleške doline, še več, avtobusi so vozili prav iz Raven, Slovenj Gradca, Celja itd. Gostom in še prav posebno maršalu Titu, ki pa žal ni prispel, je bil prirejen veličasten sprejem.

Na veliki ploščadi pred kulturnim domom je okoli 500 rudarjev v prazničnih črnih uniformah postavilo kordone, ki so obrobili več tisočglavo množico. Vsi rudniški uslužbenci pa tudi nekatera druga večja podjetja so delala v nedeljo, da bi tako lahko v čimvečjem številu in čimbolj praznično sodelovala pri sprejemu.

Po vsem Velenju so plapolale zastave. Mesto je bilo kot prerojeno. Obsijano od sončnih žarkov je blestelo v prekrasnem okotbrskem dopoldnevu. Dve rudarski godbi sta izmenoma igrali koračnice. Slavnostno vzdušje, ki sta ga tvorila zbrana množica, svečano obličje z zastavami in transparenti ozaljšanega rudarskega mesta, godbi in veliki pevski zbor, deklice s šopi rož, je doseglo višek, ko so se pred direkcijsko stavbo ustavili visoki gostje iz Sovjetske zveze ob enem z našimi predstavniki. Kot prvi pozdrav prišlecem so zadonele salve. Velenjčani so navdušeno vzklkali imeni maršala Tita, ki žal ni prišel in tovariša Brežnjeva.

Visoke prišlece je najprej pozdravil član izvršnega sveta LR Slovenije Silvo Hrast, nato sekretar Okrajnega komiteja ZKS Celje Franc Simonič, predsednik OLO Celje Miran Cvenk, direktor našega rudnika Nestl Zgank ter predstavniki organov oblasti in delavskega samoupravljanja rudnika Velenje. V imenu pionirjev in mladine je goste prisrčno pozdravila dijakinja Milenko Demšar, skupina mladink v belih, modrih in rdečih oblekah je goste obdarila s šopki cvetja.

Predsednika Brežnjeva in člane njegovega spremstva je nato pozdravil predsednik občinskega ljudskega odbora Šoštanj ing. Ludvik Mali.

V imenu velenjskih prebivalcev in rudarjev pa je spregovoril sekretar rudniškega komiteja ZK Ciril Grebenšek. V svojem govoru je poudaril, da so se jugoslovanski narodi v drugi svetovni vojni borili z ramo ob rami z narodi Sovjetske zveze proti skupnemu sovražniku, pod vodstvom svoje komunistične partije pa so začeli boj za osvoboditev.

»Po zmagi naše socialistične revolucije, je nadaljeval tovariš Grebenšek, smo začeli boj za uresničitev socialističnih načel, boj za boljše življenjske pogoje našega delovnega človeka. Z mobilizacijo vseh sil našega kolektiva, ki je prevzel upravljanje podjetja, z mobilizacijo vseh državljanov za naša naše skupnosti smo ustvarili to mlado rudarsko mesto. Pred vojno je bil velenjski rudnik majhen in nepomemben, igračka hudih gospodarskih

PREDSTAVNIKOM DRŽAVE, ROJENE V REVOLUCIJI, KI SO JO IZVEDLI DELAVCI IN KMETJE, NA KATERE GRBU JE ZAPISANO GESLO MEDNARODNEGA KOMUNISTIČNEGA GIBANJA »PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!« JE V POSEBNO ZADOVOLJSTVO SREČANJE Z VAMI, PREDSTAVNIKI ENEGA IZMED VODILNIH ODREDOV DELAVSKEGA RAZREDA JUGOSLAVIJE.

LEONID I. BREŽNJEV

Foto - Večjak

Ves nasmejan in z občudovanjem gleda tov. Brežnjev mlado rudarsko mesto

Foto Vozovnik

kriz bivše Jugoslavije, v kateri kapitalistični gospodarji niso kazali prav nobene skrbi za delovne in druge pogoje delovnega človeka. Sedaj je naš rudnik gospodarsko in tehnično moderna proizvodna enota, ki zavzema važno mesto v jugoslovanski proizvodnji lignita. Ko smo modernizirali in razširili rudnik, smo hkrati ustvarjali ustrezne delovne pogoje, mislili smo tudi na druge potrebe in želje naših rudarjev. Na prostornem področju, na katerem stoji danes novo mesto Velenje s kakimi 1500 novimi člani, s potrebnimi kulturnimi in komunalnimi objekti, so bile še pred desetimi, dvajsetimi leti samo njive in močvirja. Vse to je spremenila in preuredila ustvarjalna sila našega delovnega človeka, našega rudarja.

Tovariš Ciril Grebenšek je poudaril, da se za dosežene rezultate lahko zahvalimo predvsem socialistični ureditvi, Zvezi komunistov Jugoslavije in tovarišu Titu. Take rezultate v izgradnji so dosegli tudi drugi kol-

ljeval: »Na tej poti se nočemo ustaviti. Veliko imamo še novih načrtov, ki jih še želimo uresničiti. Zato sta nam potrebna mir in iskreno sodelovanje med vsemi narodi sveta. Pred človeštvom, ki je odkrilo atomsko energijo in ki sedaj prodira v vesolje — dovolite mi, da tudi ob tej priložnosti čestitam sovjetskimi znanstvenikom — so ogromne nove perspektive za nadaljnji razvoj in napredek, ki ga bo mogoče realizirati samo ob miroljubnem in konstruktivnem sodelovanju. V našem času bi bila vojna za človeštvo usodna in nepopravljiva tragedija. Zato vsi želimo, da bi naša koeksistence, plodnega konstruktivnega mednarodnega sodelovanja in medsebojnega spoštovanja držav, za katera se tako odločno zavzema naš maršal Tito skupaj z vsemi jugoslovanskimi narodi, postala stvarna podlaga v mednarodnih odnosih. Prepričani smo, da so prav naraščajoče sile socializma na svetu nujnejše poročilo za uresničitev

27. oktobra 1962

trani

Govor tovariša Brežnjeva

(Nadaljevanje s 1. strani)

S temi besedami je sekretar rudniškega komiteja ZK zaključil pozdravni govor ter še enkrat zaželel dobrodošlico visokemu gostu iz Sovjetske zveze.

Nato je spregovoril še predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta SSSR Leonid Iljč Brežnev. Njegov govor objavljamo v celoti.

Spoštovani tovariš Rankovič, spoštovana tovariša Marinko in Leskošek, dragi tovariši rudarji!

Dovolite mi predvsem, da se vam od srca zahvalim za ta pri srčni sprejem in tople besede, ki ste jih izrekli tukaj o naši deželi in našem sovjetskem ljudstvu.

Predstavnikom države, rojene v revoluciji, ki so jo izvedli delavci in kmetje, države, na katere grbu je napisano veliko geslo mednarodnega komunističnega gibanja »Proletarci vseh dežel, združite se!« je v posebno zadovoljstvo to srečanje z vami, predstavniki enega izmed vodilnih odredov delavskega razreda Jugoslavije.

Zgodovina je določila delavskega razreda veliko poslanstvo: osvoboditi narode izpod jarma kapitalističnega izkoriščanja in ustvariti novo družbo, kjer je gospodar vseh bogastev človek, ki dela in ustvarja ter je graditelj socializma in komunizma.

Skozi ogenj revolucije in državljanske vojne, v leta velikega boja za industrializacijo dežele, za izgradnjo socialistične ekonomike v mestu in na vasi, je delavski razred Rusije ponosno ponesel svoj zmagoviti rdeči prapor. Ko pa so prišli težki vojni časi, je delavski razred Sovjetske zveze skupaj z delovnim ljudstvom svoje dežele z golimi prami obvaroval svoje socialistične pridobitve.

Ce pogledamo vse, kar sta izvršila delavski razred in vse delovno ljudstvo naše dežele, ki sta utrla narodom pot k socializmu in komunizmu, tedaj tega ne moremo imenovati drugače, kakor veliko dejanje. Ni bila lahka pot sovjetskega ljudstva k socializmu. Vedno je težko hoditi, kadar stopaš prvi, kadar utiraš pot. Toda delavski razred Sovjetske zveze je znal stopiti na čelo zgodovinski usmeritvi človeštva h komunizmu.

Na primeru Sovjetske zveze so delovni ljudje vsega sveta videli, kakšne doslej neznane višine lahko doseže osvobodeno ljudstvo pri razvoju ekonomike, razvoju kulture in povečanju blaginje. Sicer pa imam v mislih višine v najbolj dobesednem pomenu te besede: to so dovolj prepričljivo dokazali naši junaki kozmonavti Jurij Gagarin, German Titov, Andrej Nikolajev in Pavel Popovič.

Znanstveno — tehnična revolucija, ki se je zgodila v naši deželi, je eden izmed primerov, ki kažejo ogromne prednosti socializma kot družbenega sistema.

Vam je seveda razumljivo, da je zato, da bi zavzeli prvo mesto na takšnem novem in izredno zapletenem področju človeške dejavnosti, kakor je osvajanje vesoljnega prostranstva, nujno zares gigantsko delo skoraj v vseh panogah ljudskega gospodarstva de-

žele, njene znanosti, tehnike in kulture.

Kajti res se zelo veliko terja, da bi zapustili našo zemeljsko atmosfero, poleteli daleč v neraziskana prostranstva, nato pa se srečno in s točnostjo, ki preseneča ves svet, vrnili na Zemljo, na poprej zato določeno mesto.

Za to so potrebni ogromni raketni motorji z močjo mnogo milijonov konjskih sil, gorivo, ki ga po kakovosti nobeno drugo ne dosega, nepreporni material, brezhibno delujoča avtomatika, elektronsko upravljanje, najnaprednejša radiotelevizijska tehnika, najtočnejši izračuni znanstvenikov, ki so obvladali umetnost upravljanja vesoljske ladje s takšno natančnostjo, kakršno si še celo težko predstavimo, če nismo strokovnjaki v tej panogi.

In vse to, dragi prijatelji, je napravljeno v Sovjetski zvezi in napravljeno tako, da ni zaenkrat sposobna napraviti kaj podobnega nobena kapitalistična dežela sveta. Vse to je jedro veličastnih dosežkov ljudstva, ki je ustvarilo socializem.

Zdaj se naše ljudstvo ukvarja z grandioznimi nalogami. Jeseni preteklega leta je 22. kongres Komunistične partije SZ sprejel nov program Partije, ki slovesno oznanja: Sedanji rod mladih ljudi bo živel v komunizmu.

Da bi uresničili ta veliki cilj človeštva, moramo delati z zavnanimi rokavi, moramo ustvarjati materialno-tehnično osnovo ko-

hi preprost delovni človek-ustvarjalec novega življenja. Prav zaradi tega je naša Partija mnenja, da je skrb za človeka najvažnejši zakon komunistične izgradnje v Sovjetski zvezi. Naša leninska partija si je zadala nalogo zares svetovno zgodovinskega pomena, zagotoviti v Sovjetski zvezi najvišji življenjski standard v primerjavi s katerokoli kapitalistično državo. Že v pičlih desetih letih bo v Sovjetski zvezi dosežen prehod na šesturni delavnik, z enim prostim dnevom v tednu ali na 35 urni delovni teden z dvema prostima dnevoma. Za dela pod zemljo, kakor tudi za dela v težavnih pogojih je predviden peturni delavnik ali 30 urni petdnevni delovni teden. Tako bo naša dežela postala dežela z najkrajšim delovnim časom na svetu, hkrati pa tudi najbolj produktivnim in najbolj plačanim delavnikom.

Skrb za človeka je zapisana na zastavah naše Partije. Ljudje, ki gradijo nove tovarne, kopljejo premost, gradijo ladje, vozijo traktorje po poljih — to so ustvarjalci novega časa življenja. Naša Komunistična partija ima za svojo sveto dolžnost, da stori vse za človeka, vse za njegovo blaginjo.

Dragi tovariši!

Vi, rudarji, ste avantgarda industrije, ker proizvajate gorivo, gorivo pa je kruh industrije. Rudarjevo delo je ljudem nujno potrebno. V naši deželi je rudar zelo čistan. Čeprav so v zadnjih le-

Predsednik Brežnev in drugi visoki gostje SSSR z zveznimi, republiškimi, okrajnimi in občinskimi političnimi predstavniki pred fasado kulturnega doma. Foto Vocovnik

munizma, moramo ustvarjati obilico materialnih dobrin, moramo vzgojiti novega človeka, ki harmonično združuje v sebi duhovno bogastvo, moralno čistost in fizično popolnost.

Novi program KP Sovjetske zveze določa konkretne in jasne poti za izpolnitev vseh teh velikih nalog.

Njih izpolnjevanja se je z navdušenjem lotilo vse dvestodvajsetmilijonsko ljudstvo. In kakor vedno, gre na čelu delavski razred pod vodstvom Komunistične partije, ki obstaja zavoljo ljudstva in ki vidi pomen svoje dejavnosti v službi ljudstvu.

Vi, delovni ljudje, razumete bolje kot kdorkoli drug, da stoji za vsemi našimi dosežki in uspe-

tih v bilanci goriva v Sovjetski zvezi na primer nastale globoke spremembe in so na prvo mesto prišla goriva, kakor nafta in plin, to še ne pomeni, da premog izgublja svoj pomen v ljudskem gospodarstvu.

Sovjetska zveza je zdaj trdno na prvem mestu na svetu v pridobivanju premoga. Zdaj nakopljemo več kot 500 milijonov ton premoga na leto. Tudi samo delo rudarjev se je pri nas zelo spremenilo. Zdaj lahko samo še v muzeju vidimo kramp, osnovno orodje rudarjev v preteklosti. V rudnikih Sovjetske zveze imamo zdaj več kot 4000 kombajnov za premog in mnogo drugih strojev moderne tehnike, ki zamenjuje tež-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Kako se kaže skrb kolektiva pri družinah,

KATERIH OČETJE SO POSTALI ŽRTVE POKLICNEGA DELA NA RLV

V jeseni leta 1961 so samoupravni organi RLV sprejeli zelo pomembne sklepe na pobudo socialne službe pri kadrovski socialni službi.

— Voditi je treba posebno skrb za te družine in njihove otroke, ki še nimajo svojega poklica. To so otroci, ki spadajo v to kategorijo, ki jo omenja naslov.

— Da bi lahko postalo to delo načrtno, sistematično in stalna oblika, je bilo potrebno, izdelati najprej točno evidenco vseh ponesrečenih rudarjev in njihovih družin.

— Materialno pa je bil sprejet pravilnik in potrjen od kolektiva, da se vsem otrokom teh družin nudi stalna, skromna podpora v znesku 2000 din mesečno za enega otroka, dokler ne dopolni 15. leta. Ta sredstva črpajo iz fonda samopomoči pri naši sindikalni organizaciji.

— Sprejet je bil tudi sklep, da dobijo družine ponesrečenih rudarjev deputatna drva in premog v isti količini kot ostali rudarji.

Za novo leto 1962 so bili vsi ti otroci nagrajeni s praktičnimi darili.

— Skrb kolektiva pa se ne kaže samo materialno. Težišče skrbi je preneseno na preventivne ukrepe — predvsem, da kolektiv preko socialne službe s točno evidenco vodi skrb in kontrolo, kako se ti otroci počutijo v ožjem družinskem okolju, kako napreduje njihov fizični in duševni razvoj, kako se učijo v šoli in kako se pripravljajo na izučitev poklica.

— Nekateri otroci so bili ob izgubi očeta tako čustveno prizadeti, da se to zelo močno kaže v njihovi osebnosti. Tako je npr. socialna služba pred kratkim reševala problem otroka, ki je začel v močno depresivno stanje in začel kazati odpor do učenja in dela pri poklicu, ki se ga uči. Da bi imenovanega rehabilitirali, se je socialna služba razgovarjala z njegovo materjo, z mojstrom, pri katerem se fant uči in z upravo šole.

V tem primeru je bilo potrebno sodelovanje s samo osebo in njegovim okoljem v družini, na delovnem mestu in v šoli, da smo odstranili negativne vplive, ki so bili pogoj, da je motnja pri fantu sploh lahko nastala. Socialni delavec je to okolje saniral in prizadetemu tovarišu omogočil nadaljnje uspešno delo. Kakšen bo pa končni uspeh tega preventivnega posega, je pa mnogo odvisno tudi od prizadetega tovariša, če bo izkoristil vse možnosti in ugodnosti, ki mu jih v tem primeru nudi podjetje, šola in naš kolektiv, ki je nad temi otroci pokrovitelj in jim pomaga, kadar so ti otroci pomoči potrebni.

Težave, ki jih imamo z nabavo jamskega lesa

Jamski les je važen pomožen material pri eksploataciji premoga. Ker je drag, predstavlja precejšnjo finančno obremenitev v polni lastni ceni premoga.

Zato je nujno, da z lesom gospodarijo razumno ter napravimo vse potrebno, da cene brez potrebe ne povišujemo.

Na povišanje cene vplivajo pri našem podjetju naslednji faktorji:

a) dimenzije — premeri lesa, dobavljenega po jugoslovanskem standardu, ne odgovarjajo našim dejanskim potrebam.

b) nov odlok, da sme lesna industrija vršiti razrez hlodov že od 18 cm premera navzgor, prej od 24 cm) nam zmanjšuje dotok debelejšega lesa.

c) dobave lesa iz oddaljenejših območij podražuje les zaradi višjih prevoznih stroškov.

d) jamske potrebe po lesu so se spremenile na škodo tanjših dimenzij.

Jugoslovanski standard določa jamski les od premera 8 do 24 cm. Analize dobavljenega lesa kažejo, da je razmerje pri dobavljenem lesu naslednje:

cm	%	cm	%	cm	%
8	0.08	15	10.66	22	2.87
9	0.13	16	12.09	23	2.32
10	1.08	17	10.77	24	1.17
11	5.19	18	10.08	25	0.90
12	5.70	19	6.82	26	0.81
13	9.48	20	5.01	27	0.74
14	11.23	21	2.87		

Zaradi lažje primerjave med dobavljenim in uporabljenim jamskim lesom je prav, da pregledamo porabo jamskega lesa v jami vzhod v mesecu avgustu leta 1956 ter leta 1962. V tem obdobju je jama porabila naslednjo količino in premere istega (dolžine 2.5 metra).

cm	kom.	m ³ /‰ = 1956
12	305	2.2
13	989	8.2
14	1271	12.5
15	1036	11.9
16	1075	14.4
17	1014	15.4
18	925	15.3
19	444	8.2
20	579	11.9

Skup. 7638 100 (m³ 459,502)

cm kom. m³/‰ = 1956

12	—	—
13	63	0.046
14	628	5.48
15	1047	10.58
16	1104	12.67
17	1018	13.32
18	792	11.63
19	638	10.41
20	521	9.46
21	383	7.66
22	306	6.68
23	203	4.85
24	127	3.29
25	60	1.68
26	41	1.25
27	16	0.51
28	2	0.07

Skup. 6949 100 (m³ 434,869)

Zaradi tega, ker je jama v letu 1956 koristila les premera 12—20 cm, je pri krojenju ostalo le 15.6 % tanjših dimenzij, med tem ko je letos ta odstotek zrastel na 25.21.

Vzrok tolikega porasta je, ker so iz jamskega lesa izločeni najboljše kosi lesa v premeru od 18 do 24 cm za lesno industrijo in je s tem poslabšana kvaliteta jamskega lesa. Jame zahtevajo debelejši les. Med tem, ko gre v jamo vzhod le les od 14 cm navzgor, (vendar se brani tudi premera 14 in 15), jemlje jama zapad les od premera 16 cm navzgor.

Kot primer pogledajmo oddajo lesa jami vzhod v mesecu septembru 1962:

cm	%	cm	%	cm	%
14	3.10	19	9.87	24	4.09
15	8.80	20	9.91	25	1.28
16	13.54	21	8.59	26	0.97
17	14.17	22	7.06	27	0.53
18	14.42	23	3.57		

V sedanjih pogojih dobave in obstoječe zaloge je nemogoče 100 % zadovoljiti jamske obrate z debelejšim lesom, ker ga ni. Z ozirom na vse večji odstotek odpadkov se manipulativni stroški dvigajo, istočano pa se kopiči zaloga nekurantnega lesa, ki pa je za podjetje veliko finančno breme. Sedaj se nahaja na skladišču okrog 1000m³ tega lesa v vrednosti 10,000.000 dinarjev.

ki so zamrznjeni. Drobnih vrst lesa ne prodajamo sproti. Prodajna cena pa je veliko nižja od nabavne. Prodajamo ga na kilograma 4 din 10. Ker tehta les zaradi sušenja povprečno 500 kg, dobimo tako 5000 dinarjev za m³. Nabavna cena jamskega lesa pa je 9.500 din za m³. Povprečje prevoznih stroškov znaša 682 din za m³, medtem ko znašajo manipulacije 1720 dinarjev. Dejansko nas torej stane m³ dobavljenega jamskega lesa 11.902 dinarjev.

Če upoštevamo, da prodamo odpadni les za 5000 din m³, zgubimo pri tem 6.902 dinarja.

Pri 25.21 % odpadkov dobimo naslednji pokazatelj:

Za 1 m³ za jamo sposobnega lesa potrebujemo 1335 m³ bruto mase, odnosno nastane pri 1 m³ 0.335 m³ odpadkov.

Nabavna cena odpadkov znaša 11.902 × 0.335 = 3987 din.

Prodajna vrednost odpadkov 5000 × 0.335 = 1675 din.

Razlika v ceni bremeni m³ porabljenega lesa 2.312 din.

To pomeni, da je nujno do-

seči, da več ne sprejemamo lesa po jugoslovanskem standardu. Skleniti moramo pogodbe za takšne dimenzije lesa, ki ga dejansko potrebujemo. Naravno je, da bo nabavna cena nekoliko višja, vendar še zdaleč ne bo preseгла zgube, ki jo imamo v sedanjih pogojih.

Zapadno polje uporablja les dolžine 2.5 metra le od premera 20 cm navzgor. Lesa takšne debeline pa se nahaja povprečno v enem vagonu 3 do 4 m³.

Pri zalogi 944 m³ lesa, vskladičenega na zapadnem polju, skoraj ni več lesa teh dimenzij, ki bi bil sposoben za jamo. Ali ne bi bilo pametno, kupiti v ta namen hlodovino »C« kategorije, ki ima isto prodajno ceno kot jamski les, to je 9.500 din za m³. Pogoj pa je, da je hlodovina dolga 5 metrov. Prerežemo jo na polovico in nimamo nobenega odpadka. Za to hlodovino bi prodajalec verjetno zahteval malo višjo ceno, kar pa bi se nam vkljub temu bogato obrestovalo.

(Nadaljevanje na 4. strani)

PONOVO OPOZORILO KORISTNIKOM KOLESARNICE NA NOVEM JAŠKU

Kljub strogim navodilom, ki smo jih izdali koristnikom in čuvajem kolesarnice, se še pojavljajo nepravilnosti, ki jih je treba v oktobru, MESECU VARNEGA PROMETA, odpraviti.

Vsa vozila morajo biti zaklenjena, ker je nemogoče, da bi čuvaji poznali vse lastnike vozil. V nasprotnem primeru bomo primorani uvesti kovinske tablice, katere bo dobil lastnik, ko bo oddal vozilo v kolesarnico in vrnil, ko ga bo odpeljal. Tak postopek bo zamuden. Postaja ljudske milice nas je obvestila, da bo pričela kaznovati, ker so posamezniki, ki si še niso nabavili oziroma opremili vozila (luč, odbojno steklo).

Vse koristnike naprošamo, da upoštevajo navodila čuvajev in da se ne prepirajo z njimi.

Ker se še vedno pojavljajo tatvine na vozilih, smo uvedli posebno opazovalno službo z namenom, da bi ujeli dolgo-prstneže. Prvi uspeh je bil dne 4. 10. 1962, ko je bil zaloten pri kraji delavec Kumer Zdravko, zaposlen v jami vzhod, lastnik motornega kolesa NSU MAXS. On je ukradel pokrov benzinskega rezervoarja lastniku Čanč Jožetu. Po udariti moramo, da so bile izvršene že 3 tatvine na enakih motorjih.

Kumer Zdravku smo prepovedali vstop na parkirni prostor in ga prijavili TNZ.

Menimo, da za takega človeka ni več mesta v našem kolektivu. AMD

SINDIKALNI „NAKUPOVALCI“

V prvih poveljnih letih so zaradi slabega trgovskega omrežja in pomanjkanja kmetijskih in industrijskih pridelkov morale skrbeti za preskrbo svojih članov tudi sindikalne organizacije. Posebno se je to kazalo pri nabavi ozimnice.

Od takrat se je precej spremenilo. Trgovsko in odkupno omrežje je urejeno in sposobno izvrševati svoje naloge. Prehrabnih artiklov je dovolj, le cene nekaterih še niso ustaljene in večkrat tudi previsoke.

Pred glavnim odkupom pa se pojavijo sindikalne organizacije določenih podjetij, ki pošljejo svoje nakupovalce. Ti seveda ne poznajo planov odkupa in odkupnih cen, niti predvidenih tržnih viškov. Podjetjem, ki so zadolžena za odkup, napravijo zmešnjavo in seveda povišajo odkupne cene. Kmetovalci, kjer kupujejo, mislijo, da je tržnih viškov premalo in s tem zavrejo ves odkup. Svojim članom sicer omogočijo delno cenejšo nabavo ozimnice, oškodujejo pa tisoče drugih. To pa

si lahko privoščijo le sindikalne organizacije, ki imajo zadostna finančna in brezplačna prevozna sredstva.

Delo takšnih sindikalnih organizacij pa nekateri hvalijo in dajejo za vzgled drugim. Vsi ti pa ne poznajo, ali pa nočejo poznati nalog, ki jih imajo danes sindikalne organizacije. Neupravičeno kritiziramo visoke cene, nespособnost naše trgovine. Nato pa sami ustvarjamo višje odkupne cene, kot so predvidene. Pomisliti moramo, da s tem ne delamo težav samo odkupnim in trgovskim podjetjem, ampak si sami po nepotrebnem dvigamo cene.

Kot je dolžnost sindikalne organizacije v gospodarski organizaciji, da skrbi za proizvodnjo, se briga za zdravje zaposlenih (rekreacija, domi oddiha), tako je dolžnost in odgovornost potrošniških svetov in sindikalnih organizacij prekrbovalnih podjetij, da omogočijo nakup npr. krompirja in sadja po čim nižjih in dostopnih cenah.

S. K.

Naša največja skrb je - skrb za otroka!

Uprava otroškega vrta v Velenju obvešča starše, da je po novem urniku čas varovanja otrok od 6. ure do 14. ure. Od 6. novembra dalje bomo uvedli poleg dopoldanskega varstva še popoldansko varstvo otrok od 12. do 18. ure.

Razen v nedeljah je vsak dan možno tudi občasno varstvo otrok. To je, kadar ima mati kak opravke v Celju ali drugod ali pa je morda kako drugače zaposlena. Takrat lahko za nekaj ur pripelje otroka v otroški vrt, kjer mu za minimalni denar nudimo vso oskrbo.

Poslužujte se naše otroške ustanove in pripeljite svoje najmlajše v našo oskrbo, kjer bodo do vašega prihoda pod varnim vzgojiteljskim nadzorom.

Centralni delavski svet RLV

JE SPREJEL NA SVOJEM VI. REDNEM ZASEDANJU DNE 11. OKTOBRA 1962

NASLEDNJE SKLEPE:

● Po komisiji za osebne dohodke pri CDS predložena in obrazložena dokumentacija za izvajanje splošnih načel in meril pri delitvi čistega dohodka se odobri in potrdi. En komplet izvod zadevne dokumentacije z obrazložitvijo, je sestavni del onega primerka tega sklepa, ki se nahaja v arhivu CDS.

● Potrdijo in sprejmejo se naslednji dodatni členi »Pravilnika o delitvi čistega dohodka RLV« in sicer:

člen 32 a

● Da se zagotovi pravilna delitev ustvarjenega čistega dohodka rudnika, skladno s točko 11 »Navodil za delitev čistega dohodka« je potrebno, da se ta delitev usmerja po merilih, ki jih navajajo členi 32 b — 32 f tega pravilnika.

člen 32 b

● Del čistega dohodka, ki je bil v obračunski dobi ustvarjen z doseganjem višjih cen na tržišču, kot so bile le-te dosežene v predhodni obračunski dobi, se razporedi direktno v poslovni sklad rudnika. Pri tem pa se upošteva samo tista pozitivna razlika v cenah premoga, ki je bila ustvarjena pri tistih vrstah, za katere velja (Uredba o najvišjih prodajnih cenah premoga) in za tiste izdelke stranskih obratov rudnika, ki so bili oddani na tržišče.

člen 32 c

● Del čistega dohodka, ki je bil v obračunski dobi ustvarjen z doseganjem uglednejših, oziroma nižjih družbenih obveznosti za Rudnik lignita Velenje, pa se ne smatra kot zunanji vpliv, temveč se smatra to kot gospodarska sanacija s strani družbe, da se omogoči rentabilnejše poslovanje rudnikov.

Zato se del čistega dohodka rudnika, ustvarjen pod takšnimi vplivi, upošteva v delitvi ustvarjenega čistega dohodka med skladi in osebne dohodke po merilih, ki jih določa ta pravilnik.

člen 32 d

● Delitev doseženih sredstev čistega dohodka, iz katerega so bila predhodno izločena sredstva ustvarjena pod vplivom zunanjih tržnih prillik, navedenih v členu 32 b pa naj se razdeli med sredstva skladov in sredstva za osebne dohodke po naslednjih kriterijih:

● za ugotovitev sredstev osebnih dohodkov je potrebno upoštevati predhodno delitev med skladi vloženih sredstev na zaposlenega;

● da se zagotovi hitrejša rast skladov rudnika v sami delitvi čistega dohodka je potrebno pri tem upoštevati osnovni »faktor K« = 1,0795.

Tako postavljeni »faktor K« je vsakokratni korekcijski instrument, ki zagotavlja, da bo delitev sredstev čistega dohodka ugodnejša za sredstva skladov. »Faktor K« je potrebno v tej določeni višini uporabljati, če so

sredstva čistega dohodka dosežena v višini, določeni z vsakokratnim družbenim in finančnim planom rudnika, oziroma, če niso dosežena v predvideni višini.

● Določeni »faktor K« pa se postopno poveča tedaj, če je u-

Izpolnitev plana čistega dohodka

do 100 %

od 101 % do 105 %

od 106 % do 110 %

od 111 % do 115 %

od 116 % do 120 %

od 121 % do 130 %

od 131 % do 140 %

nad 140 %

Povečanje določenega »faktorja K«

za

za

za

za

za

za

za

za

stvarjeni čisti dohodek višji od predvidenega. Povečanje »faktorja K« je praviloma večje, kot pa je povečanje sredstev čistega dohodka, glede na predvidevanja v družbenem in finančnem planu rudnika in sicer:

Določen »faktor K«

1,0795

1,0795

15 %

22 %

27 %

40 %

155 %

170 %

člen 32 e

Tako določen »faktor K« pa se lahko v svoji osnovi izpremeni tedaj, če se spremene gospodarske prilike rudnika. Za spremembo gospodarskih prillik pa se smatra le tedaj, če nastane znotraj podjetja zaradi velikih tehnoloških ali geoloških sprememb ali pa tedaj, če se spremene splošne gospodarske prilike, povzročene izven dosega moči podjetja.

O predlogu za vsako tako spremembo in o njeni upravičenosti

mora razpravljati in odločiti Centralni delavski svet rudnika.

člen 32 f

Sredstva čistega dohodka, ki jih oddeli Rudnik lignita Velenje v svoje sklade, se uporabljajo za sklad skupne porabe v višini, ki jo določi vsakoletni družbeni plan rudnika v skladu s perspektivnim planom izgradnje družbenega standarda. Pri taki delitvi sredstev za sklade, je potrebno zadovoljiti prvenstveno potrebo poslovnega sklada, da se na ta način omogoči nadaljnja gospodarska rast rudnika.

Pravilnik in nepravilnosti

Pod tem naslovom je bil objavljen članek v zadnji številki »Rudarja« in nakazuje nekatere nepravilnosti novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov.

Pisec tega članka najprej splošno ugotavlja, da je pravilnik zelo ubog. Zakaj je ubog, pa utemeljuje s tem, da so bila delovna mesta vrednotena, ob sestavi novega pravilnika, glede na tedaj zaposlene delavce na posameznih delovnih mestih in da so premalo gledali na bodoče potrebe oziroma spremembe. Zatem navaja pisec nekonkreten primer delovnega mesta, ki naj bi bilo zasedeno z delavcem, ki ima že daljšo prakso na kakem drugem delovnem mestu (v jami). Na tem delovnem mestu pa je mlajši delavec z manj prakse ter sprašuje, če je on tudi upravičen na tako visoke osebne dohodke. Takoj zatem odgovarja, da je po pravilniku upravičen, saj sta oba (starejši in mlajši) na tem delovnem mestu začetnika, da pa je bil sklep merodajnega organa drugačen itd.

Da ne bo zadeva preveč zamegljena, povemo, da gre tu za dva primera, na katera pisec misli in sicer primer jamomercev in vodij oddelkov priprav. Delovna mesta jamomercev so razvrščena v 9., 11. in 14. grupo; delovna mesta vodij oddelkov pa v 11. in 13. grupo. Res je, da so bila ob

sprejetju pravilnika o delitvi osebnih dohodkov odprta in vrednotena samo ta delovna mesta, ker so jih tudi zasedli delavci z ustreznimi kvaliteta, ki jih taka delovna mesta zahtevajo. Niso pa bila odprta in vrednotena manj obsežna in manj zahtevna delovna mesta s področja jamomerstva in oddelkov priprav, ker takratna organizacija proizvodnega procesa še ni pokazala odločilne potrebe po takih delovnih mestih. Zato ni res, da so delovna mesta vrednotili po ljudeh, ki so delovna mesta zasedali, ampak obratno. Na določena delovna mesta so dajali take ljudi, ki so po svoji šolski izobrazbi, strokovnosti, praksi, spretnosti in po svojih osebnih kvalitetah, lahko prevzeli odgovornost za opravljanje dela v pogojih, kakršne zahteva posamezno delovno mesto.

Konkretno za delovna mesta jamomercev in vodij oddelkov priprav so po tedanji proizvodni organizaciji zahtevali, da jih zasedejo delavci z daljšo prakso v jami in ustrezno strokovnostjo, spretnostjo itd. Kasneje pa je praksa pokazala, da je potrebno poleg že obstoječih delovnih mest odpreti še taka delovna mesta, katerih delokrog tvorijo manjše organizacijske delovne enote, na katerih pa se lahko zaposlijo delavci z manj prakse v jami, z

TEZAVE, KI JIH IMAMO Z NABAVO JAMSKEGA LESA

(Nadaljevanje s 3. strani)

Nujno potrebno je, zahtevati od dobavitelja »Papir — les«, da nam dobavlja les le iz najbližjih okolišev. To velja predvsem za jamski les listavce, kjer nastanejo ogromne razlike pri tovnini, ki so naslednji:

Postaja: Siroški prevoza na m³ din

Kočevje	2.514
Prestranek	2.161
Postojna	1.981
Dobre polje	1.958
Gornja Radgona	1.866
Ribnica	1.776
Grosuplje	1.667
Slovenske Konjice	1.644
Ptuj	1.524
Straža Toplice	1.493
Vrhnika	1.435
Škofja Loka	1.362
Poljčane	1.080
Jarše	1.037
Mirna	976
Cešnjevec	949
Smartno ob Paki	730

Tudi tukaj je možno poceniti les z dobro organizacijo odkupa.

Vsi navedeni elementi nam narokujejo, da bo potrebno več študija v zvezi z lesom, več stikov z dejanskimi dobavitelji, kakor tudi boljše spoznavanje območij, iz katerih dobivamo les.

Vendar so to le glavni problemi, ki vplivajo na ceno in kvaliteto jamskega lesa. Je pa še odprtih več problemov, ki jih bomo morali obravnavati v zvezi z lesom. Vse bo vplivalo na ugodnejšo ceno jamskega lesa.

Pečnik

manjšo spretnostjo itd., ker bodo opravljali tudi manj obsežno in zahtevno delo pod občasnim nadzorstvom samostojnih delavcev. Taka delovna mesta so v praksi ustanovili v začetku maja letos. Centralni delavski svet pa je taka nova delovna mesta potrdil na svojem zadnjem zasedanju z nazivom »Tehnik na rudarskih delih« v 18. in 20. grupi.

Strinjam se s piscem omenjenega članka, da je moral le predolgo čakati na odprtje novega delovnega mesta in s tem na nove prejemke, ki mu na delovnem mestu pripadajo. Vendar naj povem, da problem ni bil v tem, da komisija, ki je ta predlog pripravila, ne bi vedela, kako in kje odpreti novo delovno mesto. Problem je bil v tem, ker so letos spomladi izšla priporočila zvezne ljudske skupščine o merilih in načelih delitve sredstev čistega in osebnega dohodka gospodarskih organizacij. Upoštevanje in upravljanje teh priporočil je zahtevalo daljšo dobo dela na pripravah in vsklajevanju predhodnih in bodočih meril delitve sredstev čistega in osebnega dohodka in je zaradi skupnega reševanja delitve sredstev po obeh kriterijih delo na dopolnjevanju, oziroma na izpopolnjevanju delovnih mest, trajalo dalj časa.

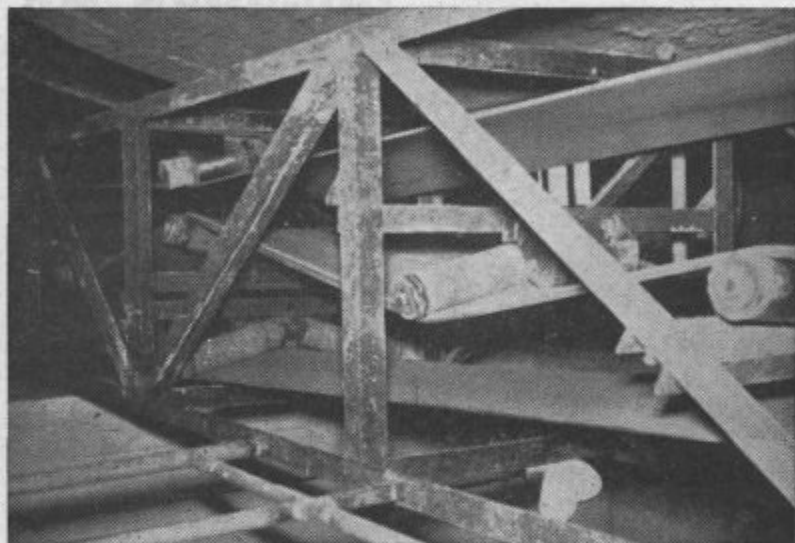
(Nadaljevanje na 5. strani)

PROBLEMI PRI MECHANIZACIJI

Neredkokrat se zgodi, da nas tovarniško konstruirani ter izdelani stroji oz. naprave zaradi raznih funkcionalnih in drugih pomanjkljivosti že takoj od začetka razočarajo. To iz navade, da konstruktorji premalo ali sploh ne sodelujejo z osebami — praktiki v proizvodnji. Zaradi tega pač ni čudno, če pri določenih napravah niso upoštevani specifični pogoji posamezne vrste proizvodnih procesov. Tako pač pride do »nepredvidenih defektov«, katerih posledice — naknadni stroški — prizadenejo koristnika. Mogoče bodo novi predpisi o JUS in garancijah za izdelke te momente spremenili. Vsekakor pa gredo

montažo pomembnejših strojev oz. naprav izvajali ob sodelovanju odgovarjajoče osebe iz konstrukcijskega biroja in z ljudmi praktiki, ki sodelujejo v proizvodnem procesu.

V obratu EFE pa so še tudi nekatere druge naprave, ki ne služijo v celoti svojemu namenu. Potrebno se bo še vnaprej študijsko posvetiti mehanizacijskemu sestavu tega obrata ter postopoma odklanjati naprave, ki povzročajo najpogostejše zastoje. Zato tovarniško nov stroj, ki ni prilagojen specifičnostim proizvodnega procesa, še ni vse. Edino kritično pa je to, da kot za izdelek traku, tako tudi za ostale izdelke oz.

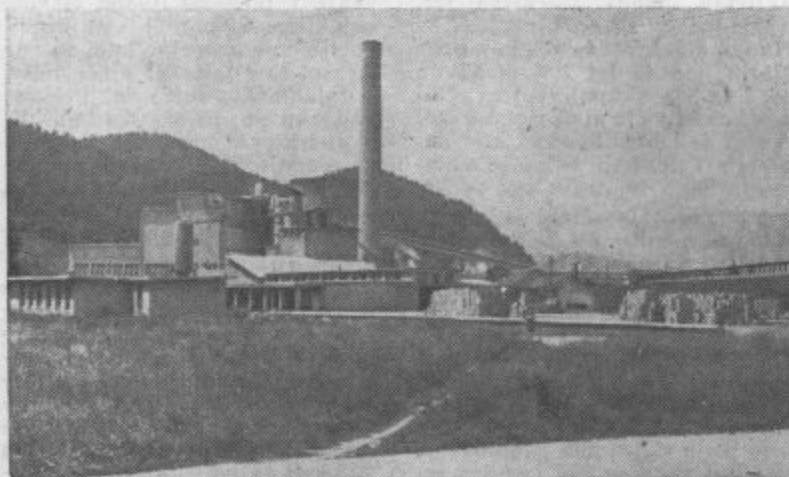

Nov vertikalni trak, ideja tov. Franca Šobe, ki brezhibno deluje

naknadni stroški v škodo družbe brez ozira, kdo prizadetih jih nosi. Te momente navajam uvodoma za podkrepitev posledic raznih zastojev na napravah v EE obrat »EFE« Soštanj. Ob montaži naprav v obratu EFE je bil poleg drugega montiran tudi svoje vrste vertikalni elevator za transportiranje mokre mase v silos za dozorevanje mase. Elevator je bil edino sposoben za transportiranje suhe, nikakor pa ne mokre mase, ki se je v korcih stalno nabirala in strjevala, zaradi česar je bilo potrebno le-te nenehno po kratkih časovnih presledkih obratovanja čistiti. Taki zastoji so povzročili tudi 15 do 20 % nižjo proizvodnjo. No k sreči so ta zastoj s samostojno idejo tov. Šobe iz konstrukcijskega biroja odpravili z montažo posebne vrste vertikalnega traku, ki dela popolnoma brez zastojov, posebej je pozdraviti idejo, da so predmetni nosilni trak pred končno izdelavo izdelali v miniaturni, iz katere je bilo mogoče zaslediti njegove funkcionalne sposobnosti. Ko so bile zadovoljive, so prešli h končni izdelavi ter montaži. Iz navedenega lahko sklepamo, da je mogoče ob sodelovanju lastnega konstrukcijskega biroja LRS marsikaj koristnega storiti. S tem je obstoj tega oddelka več kot upravičen. Zato naj bi vsakršno

usluge ne dobimo kompleksnega obračuna, tako da ga konkretno za omenjeni trak še danes nimamo od elektrostrojnega obrata. S šamo eksperimentalnostjo, kakor kvaliteto izdelkov elektrostrojnega obrata smo zelo zadovoljni, saj so pri izdelavi in montaži transporterja dajali koristne pripombe konstrukcijskem biroju. Tako je vse zelo uspelo. Še vedno pa je vprašanje cene v zvezi z obračuni.

Dik.

Pogled na obrat EFE

Foto Petrej

V sredini julija tega leta se je zaposlil pri nas K. Stanko iz Lipja. Sprejet je bil, ker je bil zdrav, močan, star 25 let. Izrazil je željo, da bi delal v jami, ker ga delo veseli in ker mora preživljati ženo in pet otrok. Prepričani smo bili, da smo dobili novega, resnega delovnega tovariša, ki si bo prizadeval pri delu doseči čim večji učinek in veljavo saj mora preživljati kar preveliko družino.

Toda tovariš K. si je izbral drugo pot. Stanovanje si je poliskal v Lipju pri starejšem vdovcu, ki ima nekaj zemljišča, sam pa zaradi visoke starosti ne more več tega obdelovati. Tovariša K. ni prav nič motilo, da se je

dneva zaposlitve pri Rudniku Velenje, je bil v bolniškem staležu petkrat, skupaj »samo 54 dni«, kar pomeni, da je bil v bolniški vsak drugi dan. Zadnjo nedeljo, t. j. 14. 10., ko je kolektiv zaradi državlјanskih dolžnosti najbolj potreboval delavce, je tovariš K. opravil trgatve v vinogradu, pred tem pa se je prepiral s sosedi in jim grozil — če bi se slučajno kdo spomnil, da bi izdal njegovo početje. Stanko K. je bil namreč tudi to nedeljo v bolniškem staležu.

Člani kolektiva, ki so videli in spoznali njegovo početje in njegov odnos do dela in kolektiva, so rekli »mar naj mi delamo za njega in plačujemo bolniško«.

PARAZITOV NAŠ KOLEKTIV NE RABI!

s petčlansko družino naselil v eno samo sobo 2 x 2 m in kuhinjo, ki jo souporablja tudi hišni lastnik. Počutil se je gospodarja, najel si je še nekaj zemljišča pri sosedu in pričel delati in gospodariti. Ker ni imel zadostj »lastne delovne sile« si je pač moral urediti tako, da je lahko čimveč opravil. Po svojih preizkušanih metodah si je uredil »bolniško« in doma pridno kosil, okopaval itd. V štirih mesecih, to je od

Res je — parazita, ki bi si rad izboljšal življenjski standard na račun kolektiva in socialnega zavarovanja na tak način, kot si ga je izbral K., kolektiv ne more imeti v svojih vrstah.

Tovariš K. pri Rudniku lignita Velenje si opravil za vselej, poskusi še srečo drugod pri drugem kolektivu, izberi si pa drugo — pravo pot poštenega sodelovanja, sicer ti bodo tudi drugod povedali isto, kar smo ti mi.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA

Nagrajevanje in rekreacija

Na zadnji 12. redni seji izvršnega odbora sindikata RLV so predvsem razpravljali o delitvi osebnih dohodkov. Menili so, da so se v sedanjem pravilniku o delitvi OD pokazala nekatera nesorazmerja, zaradi katerih bi bilo potrebno obstoječi pravilnik nekoliko dopolniti. Tako so bili do sedaj občutno preveliki razponi med nekvalificiranimi in kvalificiranimi rudarji, ker so slednji zaradi strokovnosti že imeli osnovno postavko večjo. Na seji so predlagali, naj bi nova delitev OD zagotavljala linearno povečanje pri presečku akordov. Tak režim spremenjenega

nagrajevanja bi zagotavljal, da bi zmanjšali dosedanje razpone v prid nekvalificiranim, ker bi se jim osebni dohodek zvišal. Takšna delitev je bila po mnenju članov izvršnega odbora naše sindikalne organizacije bolj pravična. Vsekakor pa moramo vedeti, da gre pri tem predlogu, ki ga daje sindikalna organizacija v razpravo samoupravnim organom prizadetih ekonomskih enot, le za spremembo interne delitve. Zato ostane mera osebnih dohodkov nespremenjena. (Nadaljevanje na 6. strani)

PRAVILNIK IN NEPRAVILNOSTI

(Nadaljevanje s 4. strani)

Komisija za delitev osebnih dohodkov bo lahko odslej hitreje sestavljala predloge za odpiranje novih delovnih mest, katerih potrebe bo nakazal bodoči razvoj procesa proizvodnje in sproti odpravljala pomanjkljivosti, ki se postopoma kažejo.

Nihče pa si ne domišlja, da je sedanji sistem nagrajevanja in konkretno seznam vrednotenja delovnih mest do potankosti popoln, saj take popolnosti ne more doseči noben pravilnik, ker je sistem nagrajevanja podvržen nenehnemu razvoju in spremembam, ki jih prinaša s seboj izpopolnjevanje procesa proizvodnje. Zato je treba ta sistem nenehno spremljati, študirati in izpopolnjevati.

P. F.

(Nadaljevanje)

Opisovanje vtisov, ki sem jih dobil med šestdnevni bivanjem v Moskvi, sem začel s številkami. Ker sem še vedno pod vtisom mnogih števil, grafikonov itd., s katerimi so naši gostitelji po vsej poti skozi Sovjetsko zvezo prikazovali njihov razvoj, zato moram bralce tudi to pot s njimi seznaniti. Naj mi prosim, oprostijo. Moja popotna beležnica je polna števil.

Začel bom pri novih gradnjah. Ne samo v Moskvi, temveč po vsej poti, smo videli nepopisno obsežnost njihove izgradnje. Samo v prestolnici Sovjetske zveze izdelajo v tem času na dan 300 do 350 novih vseljivih stanovanj. Ze sama arhitektura gradnje daje možnost presoje, kaj so zgradili v zadnjih desetih letih. In tega ni malo. Prostorninska razsežnost in širina glavnih prometnih magistral ter pripadajočih stranskih ulic, so značilnosti mnogih rajonov, zgrajenih v poslednjem času. Novo zgrajeni rajon — Jaroslavski, še vedno hrani nizke lesene hiše, kjer smo lahko videli, kakšna je bila precejšnja površina zadledja Moskve še pred nedavnim. Veličastni paviljoni razstavišča, dosežkov narodnega gospodarstva ZSSR, parki in vse ostalo, kar je tu, popolnoma zbrisejo predstavo nekdanjih Vladikino, Rostikino in Aleksejevsko, ki so bile predhodnice sedanje impozantnosti.

Ker smo v tem novem predelu prebivali v hotelu »Tunist«, zato sam najbolje vem, kako daleč je do centra sovjetske prestolnice. — Rdečega trga. Vendar naj povem, da oddaljenost približno tridesetih kilometrov, ne dela prebivalcem tega predela nobenih težav, ker so s središčem mesta nadvse dobro povezani s trolejbusi, avtobusi, taksi in pa seveda z moskovskim »Metro«, na kateraga so zelo ponosni.

Za prevoz smo najraje uporabljali takseje, ker so za naše pojme zelo poceni. Od hotela »Tunist« do Rdečega trga so izra-

čunali taksimetri, s temi so taksi opremljeni, 1 rubelj in 10 kopejk.

V tem predelu mesta so nam pokazali novo zgrajeno stavbo kina »Kozmos« in nam hkrati pripovedovali o kulturnem življenju mesta. Kulturne dobrine so v Sovjetski zvezi silno poceni. Primer: 40 gramofonskih plošč stane približno toliko kot par povprečnih moških čevljev. Ko sem sedel v »Bolšom teatru« in opazoval med gledalci popolnoma preproste ljudi — žene s kmečko ruto na glavah — sem o marsičem razmišljal. Nehote sem se spomnil našega velenjskega teatra in nezasedene dvorane pri mnogih predstavah ter polemike o tem, ko pravimo, da je dvorana prelepa, in da so predstave »pretežke« za našega delovnega človeka. Zakaj sem o tem razmišljal? Skušal sem ugotoviti: ali je vzrok, da so vse koncertne, operne in baletne predstave polno zasedene zaradi nizkih cen vstopnicam, ali pa preprosto sovjetsko ljudstvo že

čavali, v čakalnicah, na Metroju, v avtobusih in drugod, namesto Arene, X-100 in podobnega našega »zabavnega« čtiva, berejo debele knjige o tehniki, gospodinjstvu, ekonomiki in drugih vedah. Skratka, želja najširših množic po izobraževanju je povsod vidna.

V Moskvi imajo preko 120 kino dvoran. Poleg tega pa redno demonstrirajo kino-predstave po vseh moskovskih klubih in kulturnih dvorcih.

Kdo še ni slišal o »Bolšom teatru« — Talijinem hramu opere in baleta v Moskvi? Zgodovina te kulturne hiše z 2300 sedeži, zgrajena leta 1824 namesto starega Petrovega teatra, je tesno povezana z razvojem ruske nacionalne glasbene umetnosti in nacionalnih realističnih tradicij, operetnih in baletnih izkušenj, z znanimi imeni Čajkovskega, Musorgskega, Šostakoviča in Prokofljeva. In ne samo to! V »Bolšom teatru« so bili že v prvih dneh oktobrske revolucije

Pogled na del glavnega mesta Sovjetske zveze — Moskvo in reko Moskvo z Univerzitetnega trga

ve, da so kulturne dobrine duhovni element in merilo nivoja kulturne stopnje vsakega naroda? Zdej vem, da zadnje vleče sovjetske ljudi v kulturne ustanove. O tem so me prepričali stiki s temi skromnimi ljudmi, ki žrtvujejo marsikatero udobnost in tudi prenekatero uro razvratnosti za dobroprid sebe, svoje vsestranske izobrazbe in napredka celotne dežele. Vsakdanji in povsem naravni so prizori, ko ljudje, kjerkoli smo jih sre-

znali kongresi, na katerih so postavili temelje nove ljudske oblasti. Od 1918 do 1922 leta je v dvorani tega teatra mnogokrat govoril veliki Lenin. Julija 1918. leta so tu sprejeli sovjetsko ustavo, štiri leta pozneje pa so na I. kongresu Sovjetov ustanovili novo državo — Zvezo sovjetskih socialističnih republik in določili Moskvo za njeno prestolnico.

(Prihodnjič dalje)

Minister za prosveto iz ZAR v Velenju

18. oktobra je obiskal Velenje minister za prosveto iz Združenih Arabskih Držav gospod Elsayed M. Youssef. Predstavniki našega kolektiva in občine Šoštanj so mu razkazali mesto Velenje, novi jasek in termoelektrarno Šoštanj. Gospod Elsayed se je zlasti zanimal za probleme šolstva in izobraževanja. Ob slovesu je poudaril, da je globoko impresioniran nad vsem, kar je videl v Velenju in Šoštanju in da bi v primeru, da Velenje ne bi bilo vključeno v njegov program potovanja po Jugoslaviji, mnogo zamudil.

DOGODEK NA VOGALU

V »Rudarju« št. 16—17 sem videla silko bloka (vogal) na Šaleški cesti št. 222. Da mimo tega vogala ni varna pot brez velikega in močnega dežnika, vidite iz dogodka, ki vam ga bom opisala.

Lepega sončnega popoldneva v avgustu sem šla mimo navedenega vogala. Srečala sem znanko, malo postala in spregovorila nekaj besed. V tem se zlije iz višave ploha umazane vode. Od presečenca sem otrpnila. Ko sem doumela, kaj se je zgodilo, sem najprej pogledala, če je bila moja obleka deležna umazane prhe. Toda ženska je bila tako uvidna, da je vrgla vodo 2 m od nju. Videla sem sicer »gospo«, ki je odhajala z vedrom z balkona, toda od presečenca nisem mogla ugotoviti, v katerem nadstropju je bila. Ko sem se pomirila, sem pomislila, čemu služijo tej ženski izlivalniki, ki jih ima v stanovanju. Kaj bi naredila, ona verjetno nič, ampak jaz, če bi dobila umazano vodo na glavo? Pomisliti pa je tudi treba, kakšna bo zelenica ob tem vogalu, če se bo to ponavljalo!

Š. M.

NAGRAJEVANJE IN REKREACIJA

(Nadaljevanje s 5. strani)

Zlasti v razpravi so na seji poudarili, da ta sprememba ne more dokončno rešiti načina nagrajevanja, ker se bo morda naknadno pokazalo, da razlike vedno niso pravilno vsklajene. Zato bo nujno potrebno, še nadalje študirati in sistem nagrajevanja sproti izboljšati. Vsekakor pa bi popravek lahko pozitivno vplival na zmanjšanje fluktuacije novo zaposlenih nekvalificiranih rudarjev.

Poleg tega so na seji pregledali poročilo o koriščenju dopustov v počitniškem domu Fiesa. Iz poročila je razvidno, da je bil počitniški dom odprt od 6. junija do 16. septembra letos in je v desetih izmenah letovalo skupaj 1177 oseb. Od tega je bilo: rudarjev 84, zunanjih delavcev 117, uslužbencev 116, jamskih

nadzornikov 13, IRS 56, skupaj aktivnih članov kolektiva 386, upokojevcev RLV 34, svojcev — članov kolektiva in upokojevcev starih nad 15 let 297, otrok do 15. leta 394, skupaj svojcev, članov kolektiva in upokojevcev 685, gostov iz ObLO Šoštanj, Chrometala Velenje in bolnišnice Slovenjgradec 56, tujih gostov 16.

V razpravi so člani izvršnega odbora menili, da je potrebno poiskati vzroke, zakaj ni v Fiesi letovalo več rudarjev. Sprejeli so sklep naj socialna služba ugotovi vzroke, zakaj je letovalo tako malo rudarjev. Poleg tega so menili, da prihodnje leto omogočijo članom kolektiva izbirno sedem ali štirinajstdnevno letovanje v lastnem počitniškem domu. Uvedli naj bi lestvico regresiranja po višini osebnih dohodkov posameznega upravičen-

ca. Morali pa bi omogočati letovanje v planinah tistim članom kolektiva, ki zaradi kontraindikacije ne morejo letovati na morju. Ker letos ni nihče odšel v planinski dom na Paškem Kozjaku in je po mnenju diskutantov ta preblizu Velenja, predlagajo, da bi rezervirali nekaj ležišč v kakšnem drugem planinskem domu na Pohorju.

Na seji so predlagali, naj bi prihodnje leto upoštevali drug kriterij že pri samem vpisu. Letos se je dogodilo, da se je februarja meseca prijavilo mnogo takšnih članov kolektiva, ki potem brez kakršnegakoli upravičenega vzroka niso odšli na letovanje. Zato kritika, da so uslužbenci rezervirali v najlepših mesecih najboljše mesta, ni pravilna. Sklenili so, da naj kadrovska-socialni oddelek izdela

poseben pravilnik o letovanju članov kolektiva.

Poleg nekaterih organizacijskih vprašanj so na seji reševali tudi naslednje prošnje:

— avto-moto društvu Velenje dodelijo 10.000 dinarjev za gradnjo nastopajočim ob javni radijski oddaji »Pokaži kaj znaš« iz prometnih predpisov.

— prošnjo Otroškega vrtca iz Velenja, ki prosi za dotacijo, so odložili do prihodnje seje. Do takrat naj uprava Otroškega vrtca dostavi izvršnemu odboru sindikata analizo stroškov in seznam otrok članov našega kolektiva.

— Šile Angeli, vdovi po pokojnemu Šile Francu, članu našega sindikata dodelijo 30.000 dinarjev kot pomoč za izplačilo najetega posojila pri celjski mestni hranilnici.

Od 27. do 29. oktobra:
»TE SMEM IMENOVATI MATER«, argentinski film
Od 31. oktobra do 1. novembra:
»LJUBEZEN MADŽORI MORNINGSTAR«, ameriški barvni film
Od 3. do 5. novembra:
»TRI URE DO ODLOČITVE«, ameriški barvni film
Od 7. do 9. novembra:
»TATTOVI DRAGULJEV«, francoski film
Od 10. do 12. novembra:
»BAGDADSKA SIRENA«, ameriški barvni film
Od 14. do 16. novembra:
»ZADNJI VLAK IZ GUN HILLA«, ameriški barvni film
Od 17. do 19. novembra:
»POT V VISOKO DRUŽBO«, angleški film
Od 21. do 22. novembra:
»PESEM«, domači film
Od 24. do 26. novembra:
»PRIJATELJ JOE«, ameriški barvni film
Od 27. do 29. novembra:
»NOČI LUKRECIJE BORDIE«, francoski barvni film

Kaj je z Velenjsko vodo?

Pod tem naslovom je napisan članek v velenjskem Rudarju št. 16—17 z dne 29. septembra 1962. Ne čudimo se piscu, da se je potrudil in napisal, saj je to naredil iz maščevalnosti. Da obrazložimo, zakaj? Pisec ima pred svojo hišo lep vodni bazenček, ki ga je vedno polnil z vodo iz vodovoda. Vode seveda ni plačeval, ker tudi ni imel števca. Ko je vodovodni odgovorni uslužbenec to ugotovil, je zahteval, da si nabavi vodni števec ali pa, da plača vodo kot za eno pipo mesečno. Ker pisec ni bil pripravljen plačevati vode, niti nabaviti števca, smo bili primorani dotok vode v bazen prekiniti. Za protiplačilo je pač napisal omenjeni članek.

Res je, da smo lani rešili vodno vprašanje centra s položitvijo novega cevovoda, ki v celoti zadostja za potrošnjo vode. Glede strokovne izvedbe cevovoda pa lahko trdimo, da je v redu položen, ker v 9 mesečnem obdobju na tem delu voda, ni bilo nobenega defekta.

Pisec pravi, da je pomanjkanje vode zaradi tega, ker ni vgrajen na tem vodu zračni ventil. To nikakor ni res, kajti, če bi v rezervarju nikoli ne zmanjkalo vode, je tudi v cevovodu ne bi. Res pa je, da ko se cevovod izprazni, pride v cev zrak, ki potem, ko se cevi polni z vodo, dela malo težave. Napravijo se zračni zamaški, ki ovirajo hitro napolnitev cevovoda.

Pisec navaja, da so cevovod položili brez strokovnega nadzora. Morda mu je krivo, ker nismo njega naprosili za nadzor. Prepričani smo, da je cevovod v redu in dobro položen. Pomanjkanje vode v Velenju pa bo še verjetno večkrat. Večina vsem potrošnikom vode v Velenju je znano, da vodovod črpa rudnik in jama. Tako nam rudnik dobavlja vodo v rezervar, ki jo tudi plačujemo. Dobava vode po omrežju pa je stvar našega podjetja. Mi dobavimo toliko vode strankam, kolikor je porabijo, odnosno, kolikor vode dobimo v rezervar. V

avgustu smo obvestili vse hišne svete in stranke z okoliščnic, v kateri smo obvestili potrošnike, da vode primanjkuje in jih prosili, da naj z njo štedijo.

Navedli smo tudi, zakaj je večkrat zmanjka. Vemo, da kadar zmanjka vode, leti vsa krivda na nas. Take obtožbe bodo vse dotlej, dokler ne bo zgrajen nov vodovod iz Pake. V tem času pa verjetno, da bo še kdaj kapaciteta črpalk v jami zelo majhna in kakor hitro nastane defekt, se to pri dobavi vode takoj pozna. Ob tej priliki naprošamo vse potrošnike vode, da jo smotno uporabljajo in da čimprej odstranijo proste iztoke na pipah in straniščih, da bo poraba čim manjša. Na opombo uredništva pa sporočamo, da za vse delo na omrežju, ki ga predvidevamo, obvestimo stranke, kdaj ne bo vode. Kadar bo nastala napaka na črpalki ali omrežju, ali kadar bo prekomerna poraba vode, pa res ne moremo predvidevati za dan naprej.

Komunalni obrtni center Velenje

PREPOZNO SE JE VRNIL

Sprehajal sem se po Celju. Kar začetni tujo roko na rami. Obrnil sem se ter zagledal človeka, iz črpanega obraza, pred seboj. »Pozdravljen!« mi je dejal z rahlim nasmehom. Odzdravil sem mu, ter ga precej začudeno pogledal. »Izgleda, da me ne poznaš več,« mi je dejal.

»Ne spominjam se te,« sem mu odvrnil.

»Nekoč sva skupaj stanovala v samskem domu,« pravi. Spomnil sem se. Tega mora biti že približno devet let. »Tako nekako,« mi je odgovoril. »Zadnjič sva se videla, predno si odšel na orožne vaje.«

»Da, ti si pa medtem izginil preko meje.«

»Izginil sem. Saj veš kakšna mrzlica po Nemčiji je bila med nami takrat.«

»Popraviti ti moram, med vami.«

»Kako pa se počutiš tam,« sem ga vprašal. In pričel je pripovedovati zgodbo.

»Veš, sanje so precej drugačne od resnice. Mislim sem, kakor so mislili vsi ostali, ki so šli preko meje, da je tam vse lepo. Ko pa smo prišli preko meje, so nas takoj strpali v taborišče. Pričelo se je zaslisevanje, kjer smo eni manj, drugi bolj blatili domovino. Ko je bilo to končano, smo lahko hodili delat h kmetom, seveda za male denarje. Počutil sem se zelo klavirno. Mislim sem že na vrnitev, pa me je bilo sram in tudi strah. Končno smo le dočakali dan, da smo se odpeljali v Zapadno Nemčijo. Delo smo dobili samo v rudniku. Med nami so bili tudi nekateri s poklici. Bil je celo tehnik. Tu smo bili vsi enaki nekvificirani. Delo je bilo zelo naporno. Ko sem bil prost, nisem vedel, kam bi se dal. Če sem hotel priti v naravo, sem se moral peljati dve uri z avtobusom. Najprej sem si v takšnem primeru moral nabaviti dovoljenje na policiji, ker sem z izkaznico »Staatlos« lahko hodil le v ožjem krogu. Tu je bilo

pa neznosno. Tovarna pri tovarni, kolikor ti sega oko. V prostem času sem šel nekajkrat v kino. Pa tudi tam nisem našel miru. Povsod sem se počutil nezaželenega, skratka, počutil sem se kot ujetnik.

Seznanil sem se z nekim čevljarjem. Povedal sem mu, da sem tudi čevljarški pomočnik. Povabil me je, naj mu pridem po delu pomagat. Rade volje sem mu ustregel. Ko sem hodil že lep čas delat k njemu, mi je ponudil tudi hrano in stanovanje.

Od takrat prostega časa skoraj nisem poznal. Hranil sem denar, imel sem že precej.

V prsih sem začutil bolečine, ki so se stalno večale. Preganjati me je začel divji kašelj. Sel sem k zdravniku ter mu razložil. On pa je samo rahlo pokimal ter me pregledal. Na koncu mi je dejal, da imam silikozo, ter kot takšen, ne morem več v jama.

Od takrat sem si samo želel, videti našo ljubo Slovenijo, pa čeprav potem umrem. Sel sem na naš konzulat ter tam povedal celo zgodbo in kakor vidiš, sem sedaj tukaj.«

Sedaj sem se spomnil vsega. Spomnil sem se tega tovariša, kakšen je bil: plečat, zdravje je sijalo z njegovega obraza, zdelo se je, da bi ta človek premaknil goro. Sedaj pa vidim pred seboj ukrivljeno postavo, naguban obraz, roke mu visijo ob telesu, kakor da jih ne more več premakniti. Skratka človek, ki še samo čaka, kdaj ga bo poklicala smrt.

Kaj naredi iz človeka strast po tuji domovini kaj napravi strast po avtomobilu oziroma kratkovidnost? Pospremil sem ga do parkirnega prostora, kjer se je vsedel v nekoliko obrabljen Opel. Ponudil mi je, da me pelje do postaje, pa sem odklonil.

Pomislil sem: jaz lahko hodim, ker sem zdrav, a ti sedaj res potrebuješ avto. Alojz Sevršek

9. redna seja Upravnega odbora

9. redna seja upravnega odbora je bila sklicana in se je vršila dne 19. 9. 1962 zaradi obsežnega dnevnega reda in izčrpane diskusije, zlasti k njegovi prvi točki, to je obravnavi polletnega obračuna, se je prekinila in nadaljevala dne 21. 9. 1962.

Pri prvi točki je upravni odbor obravnaval pregled polletnega poslovanja ter obenem tudi finančne pokazatelje izvršitve finančnega plana za vključno VII. in VIII. mesec. Poročevalec je bil tov. Vrečko Karl.

Upravni odbor je izčrpno in podrobno analiziral vse postavke, ki so izhajale iz poročila o izvrševanju finančnega plana in se je zlasti ustavil na vprašanih planske discipline, posebno ker so nekatere ekonomske enote prekoračile zneske, ki so bili določeni za investicijsko vzdrževanje. Nadalje se je podrobno obravnavalo vprašanje plačnega sklada in stanje dolžnikov. Plačni sklad je posebno po izplačilih v juliju in avgustu precej napet in bo treba paziti, da se bo ostalo v planskih okvirjih. Upravni odbor je pomočilo sprejel in ga predložil v obravnavo CDS z napotki, da se napravijo ustrezne analize glede investicijskega vzdrževanja, izostankov in glede razreza izrednega prispevka na ekonomske enote.

Sušteršič Marjan je podal še poročilo o obravnavanju splošnih načel in meril pri delitvi čistega dohodka z izračunom faktorja »K« in predlog za spremembo Pravilnika o delitvi čistega dohodka.

Poročilo o operativnem planu za 4. tromesečje je podal ing. Pi-

puš Dušan. Iz pregleda izvršitve operativnega plana za III. tromesečje izhaja, da je bil izvršen s 101,6 %, planirani učinkni pa so doseženi, in sicer odklopni s 110,1 % in jamski s 105,1 %. Ker planirana proizvodnja v IV. tromesečju še vedno ne krije vseh potreb z ozirom na zaključke prodaje, je upravni odbor sklenil, da se to načrtno z nedeljskim delom v določenih nedeljah, kar bi dalo dodatno manjkajočo proizvodnjo okrog 20.000 ton. Nadalje je upravni odbor razpravljati o reorganizaciji HTV služljaj o kadrovskih spremembah, be, ki se sedaj formira z vodenjem HTV službe in dvema HTV tehnikom za rudarsko in elektrostrojno stroko, ter še o nekaterih spremembah in novih namestitvah na delovnih mestih.

Pod zadnjo točko — razno — je upravni odbor obravnaval nekatere prošnje. Tako je med drugim sprejel sklep, da se družinskim članom v avgustu ponesrečenih rudarjev da pomoč v znesku 50.000 din na člana družine in odplača preostale potrošniške kredite. Obravnaval je še problem članov rudarske godbe, ki se udeležijo pogrebov članov kolektivov in s tem v zvezi sprejel sklep, da je treba godbenikom v teh primerih takoj omogočiti ustrezno menjavo delavnika, če pa to ni mogoče, so upravičeni do zamudne dneine.

Upravni odbor je obravnaval še dodelitve novih stanovanj ter je po predlogu stanovanjske komisije dodelil družinsko stanovanje 44 prosilcem in 6 prosilcem samsko stanovanje.

Skaljena sreča

Prav zares sem imela izredno srečo. Mož se je zaposlil pri RLV sredi leta 1960. Težko delo v jami ga ne moti, saj je težko delal tudi v drugih rudnikih. Sicer je pa to njegova stvar, kako se on počuti. Srečo, pravo srečo sem imela, ker so nam — tričlanski družini — že naslednje leto nakazali novo lepo sodobno trosobno stanovanje s centralnim ogrevanjem in toplovodom. Pa ni sreča v tem, da so nam dodelili tako stanovanje, sreča je, da nas odgovorni v RLV niso prej poznali, ker so mi to pozneje prav nesramno kar v obraz povedali.

Leto dni smo uživali srečo v dodeljenem stanovanju. Toda človek ni srečen, če srečo uživa sam. Vedno sem bila za sožitje, za koeksistenco, saj so to načela naše socialistične domovine. Mar naj bi jaz ravnala drugače? Del stanovanja — skromno streho nad glavo — sem kmalu odstopila razvezancu, saj poznam take nesrečneže iz lastnih izkušenj in vedno z njimi sočustvujem. Ko se je ta vrnil k ženi, sem odstopila del stanovanja kar celi družini. V mali sobici so si uredili kuhinjo in spalnico, skratka svoj mali dom. Zakaj ne bi bili tudi drugi srečni? Podnajemnikom sem pustila polno svobodo. Prepustila sem jim vse, prav vse, tudi pri pospravljanju in čiščenju stanovanja jih nisem motila, naj tudi oni uživajo neskaljeno srečo. Sprejela sem še več podnajemnikov. Nesrečnega zaljubljenca, ki mu je bil tako potreben prijeten dom in malo toplote — razumevanja, zapuščeno ženo, ki čaka na moža, in nazadnje še kar celo družino z otroki. Kar 11 ljudi hkrati nas je srečno živelo v tem stanovanju. Mar ni to sožitje, mar ni to razumevanje tujih težav. Vse to sem delala samo z željo, da bi bilo čimveč ljudi srečnih. Mož temu ni ugovarjal, saj sem ga že dobro prevzgojila in tudi on ni proti sožitju. Pri svojih nesebičnih ciljih sem šla

tako daleč, da sem prepustila nesebično še to, kar druge ženske tako zadržijo zase, to je — gospodinjstvo.

Podnajemniki so souporabljali tudi kuhinjo, spalnico, dnevno sobo, pomožne prostore, balkone, skratka vse. Po lastnih željah in okusih so si urejevali ležišča na tleh, na mizah, posteljah, kavčih in kjerkoli. Prav vse sem dovolila. Prepustila sem celo kuhanje, pospravljanje in čiščenje in sem te usluge plačala podnajemnikom. Sreča je bila popolna, neskaljena. Počutila sem se »gospo« v veliki družini, preskrbljena, upoštevana, srečna.

Stanovalec na način mojega življenja najbrž ni bil všeč. Vsi ljudje nimajo smisla za sožitje. So sebičnejši, ki mislijo samo nase. Zahtevali so, da čistim stopnišče. Oddločno sem jim povedala, da ga ne bom. Saj sem že čiščenje svojega stanovanja odstopila drugim, mar naj osebno čistim stopnišče, ki ga uporablja toliko ljudi? Komu ni bilo všeč, naj bi si ga sam očistil. Nikogar ne bi ovirala, nikomur ne bi bila na poti, saj poznam sočutje. Tudi moji podnajemniki so se počasi spremenili. Najbrž so sami zaredili v stanovanju drobne sstanovce, ki jim zlobneži pravijo »stenice«. Nekaj časa smo tudi z njimi živeli v neskaljenem sožitju, ker pa vsi le nimajo smisla za »višje oblike družinskega življenja« se je tudi med podnajemniki našel izdajalec, ki je na nepravem mestu razlagal našo družinsko ureditev.

Stanovalec v bloku so zaglali vik in krik kot da bi nekdo raznesel kugo med nje. Mar so res tako sebični, tako strahopetni, mar se boje teh drobnih živalic, ki si tako želijo samo malo človeške toplote?!

Uničili so mi srečno sožitje, morala sem se preseliti stran od ljudi, ki nimajo prav nič razumevanja za moj način življenja in za moje pojmovanje koeksistence.

Pa recite, če ni to skaljena sreča.

PREKLIC

Goštnik Alojz, stanujoč v Velenju, Plešivec št. 6, zaposlen pri RLV, preklicujem veljavnost polovične karte za dvig deputatnega premoga.

PREKLIC

Koren Edo, stanujoč v Podgorju št. 2 pri Velenju, zaposlen pri RLV, preklicujem veljavnost plačilnega kartončka za dviganje plače — matična številka 483.

OKTOBER - MESEC VARNEGA PROMETA

Od 1. do 31. oktobra je na pobudo Avto moto zveze Jugoslavije organizirana zvezna prometna preventivna akcija Mesec varnega prometa. Ta akcija nima cilja, samo zmanjšati število prometnih nesreč v tem mesecu, v katerem je sicer število nesreč največje, temveč nadalje razvijati in širiti delo prometne vzgoje otrok in mladine, izpopolnjevati inštruktorski kader za prosvetno vzgojo po šolah, mobilizirati vse organe družbenih in gospodarskih organizacij za delo na prometni preventivi, dvigniti prometno varnost in preventivne mere za zaščito ljudi in imovine v prometu.

Vzporedno z naglim gospodarskim razvojem naše države tudi pri nas hitro raste število motornih vozil, s tem pa tudi promet na naših cestah. Po svojem značaju povzročajo delikti o prometu na javnih cestah veliko družbeno škodo. Cestni motorni promet raste iz dneva v dan. Raste ne samo v državi ali določenem območju, temveč v mednarodnem merilu. Zato se danes skoro povsod na svetu resno bavijo z vprašanjem, kako omogočiti varen, hiter promet na javnih cestah.

Statistični podatki kažejo, da

le 3 % poškodovanih v industriji število ponesrečencev je naraslo iz leta 1945 na 1961 za 160 %.

Naši predpisi na javnih cestah so zastareli in pomanjkljivi in ne zagotavljajo varnega prometnega reda na cesti, kakršen je za hiter porast prometa potreben.

Glavni vzroki nesreč so bili: na prvem mestu nepazljivost in neresnost, na drugem mestu alkohol, izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitevanje, nepoznavanje prometnih predpisov.

Zelo nedisciplinirani partnerji cest so mopedisti, kolesarji in vozniki z vprežno živino.

Za mopediste se je z oktobrom poostiril kriterij pri izdaji potrdil. Prej je bil izveden samo ustni razgovor o spoznavanju prometnih predpisov, medtem ko mora sedaj kandidat izpolniti testno polo z 39 vprašanj. Od teh mora biti najmanj 34 pravih odgovorov in na podlagi tega dobi potrdilo o poznavanju prometnih predpisov. Razpravljajo tudi, da bi šolo-obvezni otroci morali poznati prometne predpise pri vožnji s kolesi.

V MESECU VARNEGA PROMETA bo tudi Avto-moto društvo

terja cestni promet v svetu in pri nas vsako leto ogromno materialno škodo in človeške žrtve. Države z razvitim motornim cestnim prometom, različno ukrepajo, da bi zaščitili ljudi in njihovo imovino na cestah, vendar človeške žrtve in škoda, ki nastanejo pri prometnih nesrečah, so kljub vsemu še vedno velike.

Na območju LR Slovenije se je število cestnih vozil dvigalo takole:

Leto	1956	1958	1961
Število vozil	15.240	29.187	58.465
Indeks porasta	100	192	384

V teh številkah niso zajeti mopedi.

V slovenskem merilu je ob koncu preteklega leta prišlo na vsakih 27 prebivalcev eno motorno vozilo, v jugoslovanskem pa na 72 prebivalcev po eno vozilo.

Z ozirom na takšen porast motornih vozil pa je število nesreč bilo naslednje: do sredine meseca septembra je bilo 146 mrtvih in 2412 poškodovanih. Gmotna škoda v tem času je narasla na ca. tristo milijonov, čeprav so pri tem ocenjeni samo razbiti avtomobili in njihov tovor.

Zanimiv je podatek Kirurški klinike iz Ljubljane, ki pove, da je v letu 1961 bilo 11 % od vseh ponesrečencev v prometu, dočim

Velenje izvedlo vrsto akcij za čim varnejši promet na cesti. Med njimi najpomembnejšo, mladinsko javno oddajo Pokaži kaj znaš iz prometnih predpisov, ki bo 28. oktobra 1962 ob 15. uri v dvorani kulturnega doma v Velenju. Nastopili bodo otroci vseh šol občine Šoštanj. Najboljši nastopajoči bodo prejeli lepe nagrade, ki jih bodo podarile gospodarske in družbene organizacije.

Avto-moto društvo Velenje opozarja vse koristnike cest, da se vedejo disciplinirano in upoštevajo geslo

NA CESTI

NISI SAM!

BRIVNICA IN ČESALNICA I. CENTER

obvešča svoje stranke, da je bila pred približno tremi meseci v lokalu pozabljen ženska volnena jopica. Lastnica jo lahko dobi prav tam.

Poslovodja

knjige, knjige

NOVOSTI PRI MLADINSKI KNJIGI V VELENJU

POD JARMOM: Ivan Vazov je bil skoraj petdeset let osrednja osebnost bolgarske književnosti in to v njenem najburnejšem razvoju. Tudi sam je preživel zanimivo razvojno pot od sentimentalne in revolucionarne romantike do zrelega realizma. Okolje, v katerem je zrasel, je pustilo globoke sledove v njegovem pogledu na svet, zato ni mogel biti vedno objektivni. Vse preveč je bil navezan na staro, patriarhalno. Od tod spori z mladimi, modernimi pesniki, od tod tudi stranpota pa tudi šovinizem in negativni pogledi na napredna gibanja.

Ivan Vazov je posebno v prvem delu svojega življenja ustvaril umetnine, ki so biseri bolgarske literature. Pod njegovim vplivom in odkriljem so rasle cele generacije pisateljev in še danes se nekateri uče pri njem. Zato ni nič čudnega, če velja Ivan Vazov z nekaterimi svojimi pesmimi,

posebno pa z mogočno podobo iz življenja pred osvoboditvijo, z romanom »POD JARMOM«, še vedno za najpriljubljenejšega bolgarskega pisatelja.

»Postavil sem si za cilj,« pravi nekje Vazov za svoj roman »POD JARMOM«, »pokazati življenje Bolgarov v zadnjih dneh sužnosti ter revolucionarni duh aprilske vstaje.«

Spričo svojih kvalitativ in spričo dejstev, da je bil to prvi bolgarski roman, ki je opisoval še sveže dogodke, ki so izžvali tolikšen odmev v svetu, je roman »Pod jarmom« kmalu postal znan ne le v domovini, ampak tudi daleč izven meja Bolgarije. Z njim je mlada bolgarska književnost prvič stopila pred svet uspešno. Roman »Pod jarmom« je najbolj prevajana bolgarska knjiga, saj je preveden v številne jezike. Prevodi v petintrideset jezikov govorijo, da je roman »Pod jar-

mom« kvalitetno delo. Še več, s tem delom je bil Ivan Vazov že 1912 leta predlagan za Nobelovo nagrado.

ASLAN NORVAL: Junakinja romana je mlada, lepa in nenavadno bogata ženska, ki je zasnovala mogočen načrt: širok prekop naj bi povezal ameriški vzhodni morski breg z zahodnim in s tem prinesel v ameriško in svetovno gospodarstvo več revolucionarnih sprememb. Tako velika zamisel seveda nujno zadene ob neštete koristi in mora izzvati strastno privrženost ali nasprotovanje. Zato je razumljivo, da se pobudnica načrta kmalu znajde pred senatno komisijo, ki naj ugotovi, ali je tak načrt sploh stvaren ali pa samo goljufija, ki hoče ljudem izvreči denar iz žepa. In prav pri teh zasliševanjih se izredne lastnosti lepe Aslan še posebej zableščijo. Ne samo da s svojimi odgovori užene vse nenaklonjene

senatorje. K zasliševanju pritegne tudi televizijo in tako izrabijo priložnost, da naredi zase in za svoj načrt reklamo, ki bi bila težko učinkovitejša.

V tem nenavadnem okviru bo bravec spet in spet občudoval mojstrstvo Travnovega pisateljskega. Tu se je namreč pisatelju spet ponudila priložnost, da je pokazal svoje izčrpno poznanje zakulisnih gibal, ki vodijo gospodarsko in politično življenje kapitalistične države, ter jih podvrge neusmiljeni kritiki skupaj z modernimi pojavi, kot je televizija, ki si jih je gospodarski sistem tudi znal vpreči v svoj voz.

Znana posebnost Travnovega pisanja je, da zna tudi kritiko družbenega življenja podati tako, da se bere bolj napeto kot katera koli zgodba. Sicer pa se Travnova kritika ne ustavlja pri javnem življenju. Prav tako je v romanu z ostro lučjo osvetljeno zasebno življenje oseb, posebno junakinje romana, ki je tudi v svojem ljubezenskem življenju eksperimentatorica, skoraj bi lahko rekli hladna računarka. Popis takih njenih prigod zajema nekaj najbolj razburljivih poglavij romana. Rosenstein

ZA IZBOLJŠANJE DISCIPLINE IN VARNOSTI NA CESTI

V letih po vojni je naš gospodarski razvoj tako napredoval kot v nobeni deželi v Evropi. V izredno dinamičnem ustvarjalnem življenju narodov naše dežele je to kratko obdobje. Je pa tem pomembnejše, ker smo vzlic raznim težavam v tako kratkem obdobju dosegli v graditvi dežele vidne uspehe.

Vzporedno z naglim porastom industrije je nujno nastal ogromen porast prometa, tako vodnega, železniškega, predvsem pa prometa na naših cestah.

Vsakogar, ki je sicer tudi sam opazil, da se je promet močno povečal, bodo presenetile številke, ki nam povedo, da je samo v naši občini naraslo od leta 1957 število registriranih motornih vozil od 155 na 874, od tega

	leta 1958	leta 1962 (stanje 30.9)
osebni avtomobili	42	332
motorna kolesa	51	458
tovorna motorna vozila	58	84

Poleg tega beležimo še preko 5000 koles in preko 900 mopedov.

Pretežni del zgoraj navedenega števila prometnih sredstev kroži dnevno po naših cestah, da ne upoštevamo še ostalih koristnikov javnih cest, kot so vprežna vozila in številni pešci.

Zaradi tako hitro naraščajočega prometa pa vzporedno s tem nenehno naraščajo tudi prometne nesreče.

Pri splošni analizi vzrokov prometnih nesreč ugotavljamo, da od vseh koristnikov cest povzroči največ prometnih nesreč kolesarji. Zanje so objektivni in subjektivni vzroki. Veliko število koles je, od katerih je večina nabavljenih za praktične name-

ne. Če opazujemo promet na naših cestah, vidimo, da se takoj po končanih delovnih izmenah napolnijo ceste s pešci in najrazličnejšimi vozili. Med vozili opazimo nešteto koles, ki so zlasti na cestah v industrijskih centrih Velenje in Soštanj. To niso kolesarji-športniki, temveč zaposleni ljudje, ki uporabljajo kolo kot prevozno sredstvo na poti na delo in domov. Ker je večina koles nabavljenih za praktične namene, se temu primerno tudi uporabljajo, ne da bi pri tem lastnik pazil na faktorje, ki doprinašajo precejšen delež v varni vožnji. Zanimarjajo poznavanje cestnih predpisov in nego, oziroma vzdrževanje kolesa. Če pa smo zanemarili oboje, tedaj smo opustili najvažnejše ukrepe, da bi zagotovili varno vožnjo.

Vožnja s kolesom ne terja od kolesarja posebnega tehničnega znanja, ker je konstrukcija kolesa skrajno enostavna in posebnega mehanizma sploh ni. Vendar pa zahteva vožnja s kolesom nekaj osebne spretnosti, s katero premagujemo nestabilnost vozila.

Pri vožnji s kolesom lahko naredimo nešteto napak, s katerimi kršimo pravila cestnega prometa ali pa se kljub na videz pravilni vožnji podajamo v nevarnost. Na tem mestu naj omenimo, da je eden najpogostejših vzrokov nezgod prav pri vožnji v križiščih. Zato smo prepričani, da ne bo odveč, če opišemo potek zavijanja v levo v posameznih fazah:

— pravočasno ca. 20 metrov pred zavojem, potem, ko ste zmanjšali brzino, se ozrite in presodite situacijo. Če ugotovite, da se za vami ne nahaja nobeno vozilo v takšni bližini, da bi vas pri zaviranju ogrožalo, tedaj — nakažite smer tik pred križiščem. Nato

— pa nadaljujte zavijanje na stransko cesto, medtem ko še

vedno z iztegnjeno levico nakažujete smer.

Ista pravila veljajo tudi pri prehitevanjih in če jih dosledno upoštevamo, potem smo mnogo storili za varnejšo vožnjo.

Tudi številne druge nepravilnosti so večkrat vzrok prometnih nezgod, ki jih povzročajo kolesarji. Tu je vprašanje vožnje vstric, odvisna prtljaga, prevoz dveh oseb na kolesu, pomanjkljivo opremljena kolesa (signalne naprave, zavore, luči in podobno).

Vse navedene pomanjkljivosti bomo lahko postopoma odpravili z nenehnim opozarjanjem. Pri tem smatramo, da bodo bistveno vlogo lahko odigrale prav sindikalne podružnice v podjetjih, ki bi s pomočjo varnostnih tehnikov, društev LT, avto-moto društev prirejale občasna predavanja za koristnike javnih cest ter jih seznanjale z vzroki, ki privedejo do prometnih nesreč.

Vozniki motornih vozil kot tudi kolesarji povzročijo največ prekrškov in prometnih nesreč zaradi vinjenosti, nepravilnega prehitevanja, srečevanja v nočnem času, prevelike hitrosti in podobno.

Pomniti je treba, da je naš največji sovražnik, ki je večkrat posrednik prometnih nesreč, ALKOHOL.

Zato je treba pomniti pravilo, ki ga večkrat opazimo na naših letakih:

ČE PIJEŠ, NE VOZI —
ČE VOZIŠ, NE PIJ!

Znabo je namreč, da bi bil ob določenih prilikah izlet ali sestanek v družbi brez pijače le pol veselja. Toda tedaj moramo biti vsaj zmerni. Predvsem moramo vedeti, kakšne količine pijače prenesemo in nikakor ne smemo iti preko mere. Ostati moramo razsodni. Ne sme se nas lotevati lahkomyšelnost ali obžestnost. Vsekakor pa je najbolje, da se takrat, ko vozimo kakršno

koli vozilo, vsaj za ta čas popolnoma odpovemo alkoholni pijači.

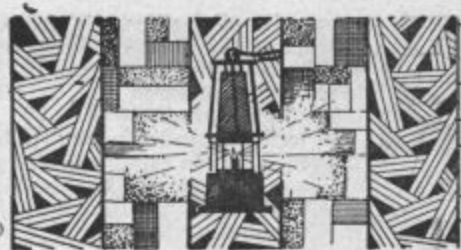
Tudi pri pešcih pride do prometnih nesreč največkrat pri nepravilnem prečkanju ceste. Seveda so tudi tu objektivni vzroki in to predvsem zaradi pomanjkanja obeležb prehodov za pešce. Smatramo, da bodo morale pristojne uprave za ceste takoj reševati problem in urediti obeležbe zlasti v mestih Soštanj in Velenje.

Razveselivo pa je dejstvo, da opadajo prometne nesreče, katerih povzročitelji bi bili otroci. Zlasti v zadnjem času opazamo, da so otroci postali previdnejši na cestah. Zaradi tega je treba dati priznanja prosvetnim delavcem, ki temu vprašanju posvečajo vso pozornost. V bodoče pričakujemo, da se bo vzgoja o varnosti prometa med našimi najmlajšimi podvojila, ker so z novim šolskim letom uvedli kot obvezen predmet tudi prometno vzgojo. Smatramo za potrebno, da naj bi šolam nudila vso pomoč prav avto-moto društva, ki imajo s cestno prometno vzgojo že izkušnje.

Pričakuje nenehni porast prometnih sredstev in vzporedno s tem naraščanje prometnih nesreč nas sili k vse sistematičnejši prevzgoji koristnikov javnih cest. V preteklem letu so bile organizirane že tri obsežnejše akcije pod geslom: »ŽIVLJENJE IMA PREDNOST« in »NA CESTI NISI SAM«.

Za leto 1962-63 — po primeren predlogu — bo republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu v programu organizirala nekaj pomembnejših akcij. Od teh je bila prva »ZAVARNOST PROMETA« namenjena šolski mladini, pravkar zaključena. V teku je akcija: »VZORNI VOZNIK«, vezana na podeljevanje plakete voznikom, ki to priznanje zaslužijo.

(Nadaljevanje na 10. strani)

KULTURA

Razstava slikarjev-amaterjev V DELAVSKEM KLUBU

Za prihod visokih gostov iz SSSR in za občinski praznik naše občine je v delavskem klubu prirejena razstava slikarjev-amaterjev iz Velenja. Razstavljajo dijaki I. in II. osnovne šole, amaterji Vlado Valenčak, Berta Brvar, Ana Maček, Jože Tekavec mlajši, Skornšek Mišo in Salamona Milena in Apad ter akademski slikar Lojze Zavolovšek. Razstava je zelo zanimiva in raznolika. Glavni tehnični organizator razstave je bil tov. Lojze Zavolovšek. Zato smo ga prosili, če bi nam povedal kaj več o razstavi in velenjskih amaterjih ter o likovni razgledanosti naših Velenčanov.

● **Tov. Zavolovšek, kdo je bil pobudnik za to razstavo?**

»Vse Velenje se je pripravljalo na sprejem visokih gostov. V ta namen je bil preurejen tudi delavski klub. Po privatnem razgovoru s tov. Zgankom in tov. Jerihom, ki sta želela, da je v delavskem klubu likovna razstava, na kateri bi prikazali množičnost, sem poiskal k sodelovanju velenjski šoli in slikarje amaterje. Pomoč pri izbiri risb in slik sta mi nudila tov. Pristovšek in tov. Jeriha!«

● **Se vam zdi, da je razstava uspela? Kako gledate vi kot strokovnjak na amaterska dela?**

»Mislim, da je razstava zanimiva. Pri otroških izdelkih opazimo otroško ustvarjalnost, domiselnost in veliko pomoč, ki jo nudijo predavatelji. Priznanje dajem tudi ostalim amaterjem, čeprav se niso pripravljali za razstavo. Iznemadil me je Jože Tekavec, ki je kot 14 letni fant naslikal novi jašek v izgradnji. Delo je kompozicijsko lepo za snovano in barvno ubrano. Tudi ostala dela imajo določeno kvaliteto in vsak se je po svoje trudil, da ustvarja, ne pa, da kopira razne sladke razglednice in gleda samo komercialno stran, torej, da zadovolji naivne kupce. Mislim, pa tudi na samih delih je razvidno, da imajo amaterji, ki razstavljajo, do slikanja in do drugih iskren odnos.«

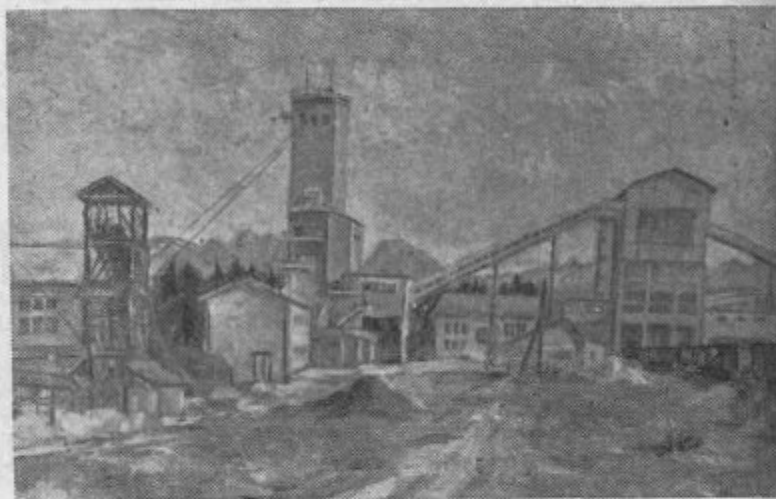
● **Omenili ste slabe kopije in reprodukcije in včasih res prav nemogoče razglednice, ki jih nosijo razni prekupčevalci po Velenju. Prosili bi vas za nekaj besed za naše bralce o teh neokusnih slikah, ki še sedaj krasijo preneka tera stanovanja. Kakšno je vaše mnenje o tem?**

»Naših ljudi ne smemo obsojati. Sedanji delovni človek ni imel časa, da spozna likovno umetnost. Vse življenje mu je bilo eno samo garanje, vojna in boj za obstanek. In za vse že ni bilo časa. Šele danes prihajamo v obdobje, ko tudi šola likovno izobražuje mlade ljudi, ki bodo nosilci nove epohe kulturnega življenja, kjer bo nedvomno tudi

likovna umetnost prišla v najbolj zakonite domove. Ko naš človek kupuje sliko, ima dober namen, saj hoče s tem okrasiti svoje okolje. Žal nasede pri tem večkrat raznim špekulantom z neokusno robo (kipeci po trgovinah, razni prekupčevalci, ki nas zalagajo s slabimi reprodukcijami, kopije po slabih razglednicah itd.). Sedaj ne mislim, da bi morali ljudje kupovati zgolj originale od umetnikov, ki so našemu človeku še nedosegljivi, pač pa lahko za majhen denar (okoli 3000 do 5000) dobimo že prav lepe reprodukcije znanih domačih in tujih mojstrov. Pri tem lahko segamo po klasičnih ali po modernih delih. Naj bo o tem dovolj, ker mislim v eni naslednjih številkih napisati malo daljši sestavek o diletantskih delih, ki so se vse preveč »razpasla« po našem lepem in modernem Velenju in s tem pomagati delovnemu človeku na pravo pot v tem pogledu.«

● **Zanima nas, če je med vami in ostalimi slikarji-amaterji kakšno sodelovanje, saj bi jim vi, kot akademski slikar z bogatimi izkušnjami in znanjem, lahko mnogo pomagali in jih usmerjali v pravilno nadaljevanje ter z izpopolnjevanjem pri njihovih stvaritvah?**

»Do sedaj na žalost ni bilo nobenega sodelovanja. To razstavo imenujemo lahko prvo stopnico k sodelovanju. Pripravljen sem pomagati vsakemu, ki nekaj dela in, ki to pomoč želi. Predlagam, naravno, če so amaterji in ljubitelji umetnosti pripravljeni sodelovati, da bi v Velenju osnovali klub slikarjev-amaterjev, ki bi organizirano delali in prirejali

Novi jašek v gradnji — olje, Tekavec Jože

Za izboljšanje discipline in varnosti na cesti

(Nadaljevanje z 9. strani)
Naslednje akcije, ki naj bi bile v tem letu že izvedene, pa so pod gesli:

1. ZA IZBOLJŠANJE DISCIPLINE IN VARNOSTI NA CESTI;

2. CESTNI PROMET JE ZA VSE — SODELUJMO PRI NJEGOVEM IZBOLJŠANJU;

3. VEČ VLJUDNOSTI, TOVARISTVA IN MEDSEBOJNEGA RAZUMEVANJA V CESTNEM PROMETU.

V akciji, v kateri lahko sodelujejo vsi državljani — udeleženci v prometu — ali kolektivno družbene organizacije, šole, ustanove, podjetja in druge institucije stavišmo vsem samo eno vprašanje:

KAKŠNO JE VAŠE MNENJE O VSEH UKREPIH, KI SO JIH DO SEDAJ PRISTOJNI ORGANI IN KOMISIJE ZA VZGOJO IN VARNOST V CESTNEM PROMETU UVAJALI, DA BI IZBOLJŠALI DISCIPLINO IN VARNOST V CESTNEM PROMETU — IN KAKŠNI SO VAŠI PREDLOGI O UKREPIH, DA BI Z OZIROM NA POVEČAN PROMET IN STEVILO PROMETNIH NESREČ, DOSEGLI VEČJO DISCIPLINO IN VARNOST NA CESTI?

Akcija je nagradnega značaja s pomembnejšimi nagradami:

a) prva nagrada — motorno kolo

b) druga nagrada — moped

c) tretja nagrada — dvokolo

V tej akciji bo podelila nagrade še tukajšnja občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu.

Udeleženci v prometu in kolektivi naj dostavijo odgovore občinski komisiji najkasneje do 15. novembra 1962.

Priporočamo zlasti take odgovore v tej akciji, ki bi jih sestavile razne skupine udeležencev v prometu (krožki v šolah, AMD, kolektivi v podjetjih, organizacije in drugi).

Druga akcija: »CESTNI PROMET JE ZA VSE — SODELUJMO PRI NJEGOVEM IZBOLJŠANJU«.

Ta akcija ni časovno omejena. Želimo bi doseči v njej, da bi državljani in sploh udeleženci v prometu aktivnejše sodelovali s komisijo za vzgojo in varnost v cestnem prometu.

V ta namen želimo mobilizirati tisk, kjer naj objavljajo članke, s predlogi za izboljšanje prometne discipline in javljajo komisiji vsa zapažanja na cesti zaradi odpravljanja nepravilnosti in izboljšanja discipline ter varnosti na cesti.

Tretja akcija: »VEČ VLJUDNOSTI, TOVARISTVA IN MEDSEBOJNEGA RAZUMEVANJA V CESTNEM PROMETU«.

pomladanske in jesenske razstave svojih izdelkov. Tako bi demonstrirali svoj lastni razvoj in bi vsak stremel, da doseže čimvečjo kvaliteto.«

● **Pa še čisto osebno vprašanje, tov. Zavolovšek. Kako gre kaj s prodajo slik na splošno?**

»Lahko rečem takole: moram reči, da nimam problemov pri prodaji svojih izdelkov, zlasti, če so kvalitetni in poceni. Dokaz za to je bila lanska razstava v Šoštanju, kjer sem prodal vse svoje izdelke in to največ privatnikom.«

Tov. Zavolovšku smo se za njegove odgovore lepo zahvalili in mu čestitali k uspehi razstavi. Prepričani smo, da bo razstavni prostor v delavskem klubu postal zbirališče mladih velenjskih ustvarjalcev, za nas pa prijetno razvedrilo in paša za oči. Mladim likovnikom želimo mnogo uspeha!

Tudi ta akcija ni časovno omejena. Njen namen je, da skuša vzbuditi med udeleženci v prometu višji in kulturnejši odnos, ki ne bi bil le odraz in posledica spoštovanja prometnih predpisov, sebične previdnosti in strahu pred sankcijami, temveč predvsem obzirnost, tovarištvo in zavestna previdnost, kar bi se zrcalilo v bontonu in kavalirstvu na cesti. V tej akciji je potrebno poudariti tudi boj proti alkoholizmu v prometu. Prav vinjenost povzroča, da število prometnih nesreč tako kritično narašča.

Občinska komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu občinskega ljudskega odbora Šoštanj apelira na slehernega državljana, zlasti pa še na podjetja, ustanove in družbene organizacije, da v bodoče posvetijo vso pozornost in pomoč tudi vzgoji koristnikov javnih cest, da čim tesneje sodelujejo s komisijo, nakazujejo naloge za odpravo pomanjkljivosti, ki ovirajo promet. Prav tako apeliramo, da se čim bolj množično vključimo v tekmovanje po nakazanih smernicah. Le tako bomo v doglednem času lahko zajezili nepotrebno naraščanje prometnih nesreč, ki povzročijo toliko zla.

Občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri ObLO Šoštanj

(Nadaljevanje)

Daniel pl. Lapp je umrl 14. oktobra leta 1910. Pokopali so ga na evangeličanskem pokopališču v Gradcu. Starejši ljudje se še spominjajo, kako so na dan pogreba tulile rudniške sirene. Lappovi dediči, dve hčeri: Eliza, por. Rathanska in Klara, por. Schandig, ter štirje sinovi: Oton, Karel, Maks in Valter, so sklenili podaljšati rudniško območje tudi proti vzhodu — preko Sv. Brice. V ta namen so leta 1913 prosili za podelitev novih štirih jamskih polj: Daniel A, B, C in D. Vsako polje naj bi imelo štiri dvojne jamske mere. Od 26. do 28. maja se je sestala lokalna komisija in dne 6. novembra 1913 je rudarsko glavarstvo v Celovcu prošnji ustreglo. Nova štiri polja so tvorila »Premogovnik Sv. Brice«. Kakor se ni moglo uveljaviti ime »Premogovnik Saleška dolina«, tako se ni udomačilo niti to.

Prvotna Lappova jamska posest (Fran Jožefa polja) je bila v katastrskih občinah Skale in Velnje, nova posest (Danielova polja) je sicer imela svoj temelj v katastrski občini Skale. Segala pa je iz nje na področje katastrske občine Sv. Brice. V manjši meri tudi na področja katastrskih občin Velenje, Paka in Salek.

Jamska polja stvarno označujejo notranjo posest. Ker pa jamsko delo vpliva tudi na zemljsko površino, zato ne more izhajati brez površinske zemljiške posesti: potrebna je za rudniške naprave in stanovanja. Pomembna je pa tudi zaradi samega dela.

Kako je bilo glede nakupa zemljišč pred Lappom, o tem ne vemo prav nič. Tudi Lapp je nakupoval zemljiško posest samo v sili, bodisi da jo je nujno rabil za gradnje in obratovanje, bodisi da je bila preveč poškodovana in se z odškodnino ni moglo več nič opraviti. Vsekakor si je včasih pomagal z najemnino. Svet, kjer je zgradil Rudolfov jašek, od Kukenberška je krušil šele mnogo pozneje. Pač pa si je svet, kjer je Franca Jožefa izvoznem jašku nastalo središče rudniškega obrata in rudniške uprave, kupil od kmeta Pirnata še leta 1886 (k. o. Skale vl. št. 15, h. št. 11). Sosedno Glinškovo je pa kupil šele erar leta 1918, tik pred propadom dvojne monarhije.

Ko so Lappovi dediči leta 1914 prodajali rudniško posest erarju, je bilo njihove zemljiške posesti: v katastrski občini Skale 20, 9249 ha, v katastrski občini Velenje 44,6379 ha, skupaj 65,5628 ha zemlje.

Ves ta svet je večinoma nastal iz posameznih poškodovanih in ogroženih parcel. Le malo je bilo

celih kmetij, ki jih je Lapp kupil, poleg že omenjenih Pirnatove in Glinškove (kupljene šele od erarja) lahko navedemo še nekatere druge, večinoma majhne: v katastrski občini Skale — Mežnarjevo (vl. št. 15, leta 1886), Dobrovškovo (vl. št. 20, leta 1901), Pušnerjevo (vl. št. 1, leta 1909); v katastrski občini Velenje — Naraksovo vl. št. 90, leta 1896, na tej posesti je nastala rudniška opekarna, Koroščevo (vl. št. 22, leta 1901), v letu 1874 zgrajeni in še nizki hiši je bila že tedaj gostilna.

Leta 1894 je Lapp kupil tudi graščino Turn (k. o. Skale, vl. št. 80), ki pa so jo dediči leta 1916 prodali. Skupaj s Klemensiewiczem si je leta 1892 pridobil tudi posestvo (vl. št. 275), ki ga je pozneje, leta 1930, kupil Herman Goll.

To je bilo sorazmerno malo, saj je bilo ob prodaji rudnika erarju (1914): Na Franca Jožefa jamskih polj 93 in na Fsnirlobih 27, skupaj 116 privatnih domačij.

Domačije so ostale in kmetje tudi zemlje niso radi dajali iz rok. Saj jim je največkrat šlo za dobre njive, travnike in sadovnjake. Bolj redko za gozdove. Premog je bil pač pod samo kadunjo in neposredno severno sosesčino.

O Lappovi podjetnosti govori tudi dejstvo, da je leta 1901 od Savinjske družbe kupil Zabukovico, ki je nastala iz petih majhnih rudniških podjetij, in da so njegovi nasledniki ob prodaji rudarske posesti erarju, odstopili nič manj ko 711 prestolonaslednikov na bivšem Spodnjem Štajerskem. Kmalu za Velenjem si je pridobil od Magesa tudi majhna premogovnika pri Studenicah in Makolah.

Bralci uredništva - uredništva bralcem!

V naše uredništvo smo dobili pismo z naslednjo vsebino:

Pritožujem se na vašo objavo, katero ste objavili v časopisu »Rudar« v rubriki »Personalne vesti — neupravično so manjkali na delu v avgustu naslednji tovariši...« Pri jami — zahod ste namreč omenili moje ime. Res je, da sem delal svoje čase v jami zahod, toda sedaj sem že precej časa zaposlen v delavnici našega rudnika. Neupravično nisem nikoli izostal od dela. Morda je še kakšen drug delavec z istim imenom in priimkom kot je moj. Vaša stvar je, da to zadevo ure-

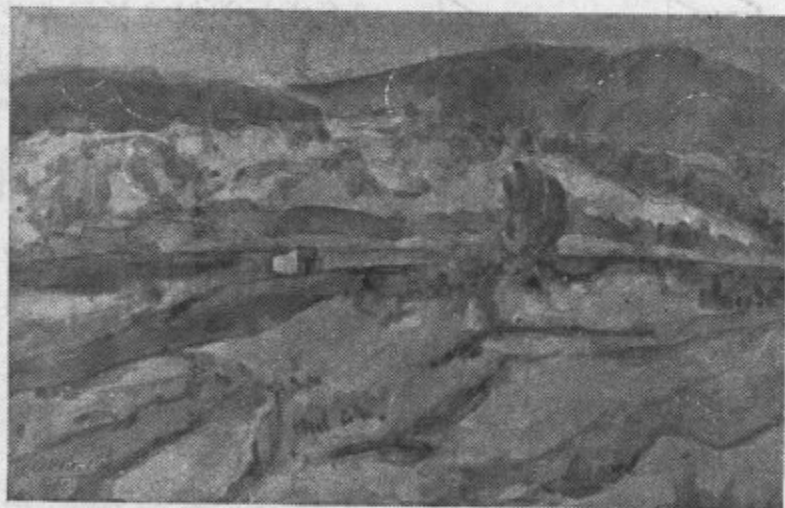
dite! Na vsak način pa zahtevam od vas, da v naslednji številki »Rudarja« objavite popravek.

Borovnik Jože, Hrastovec št. 12, Velenje

Odgovor uredništva: Ko smo prejeli vaše pismo, smo takoj preverili, če je res pomota. Pri tem smo ugotovili, da sta dva Borovnik Jožeta, od katerih je eden zaposlen v delavnici — to ste vi, drugi pa v jami zahod. Naknadno so nam poslali iz obratne pisarne na novem jašku, da tudi vaš dvojni, Borovnik Jože — matična številka 119 ni neupravično izostal, ampak je imel reden

do meja odkopnih polj, t. j. do konca premogovne formacije. V zvezi s pripravami je bilo tudi Lappovo prizadevanje, da se zgradi Savinjska železnica. Pri tem prizadevanju mu je zvesto pomagal Klemensiewicz. Lapp si je želel zveze s Celjem, da bi lažje spravljali na trg velenjski premog. Ako bi moral graditi rudniško železnico, bi bila najkrajša pot skozi Pirešico. Dolga bi bila 25 km. Železnica preko Soštanja in skozi Savinjsko dolino bi pa bila dolga 40 km. Lapp in Klemensiewicz sta pozvala okraje in občine, naj se zavzamejo za daljšo progo in mu pomagajo materialno ter s svojim vplivom. Njegov poziv je bil uspešen. Tudi dežela je obljubila pomoč. Lapp je opozarjal na paralelno progo, ki bi nastala s tem, da bi savinjsko železnico podaljšali preko Slovenjgradca do priključka z Labudsko; na možno zvezo z Ljubljano, na gospodarski in vojaški pomen svoje prometne zamisli. V resnici so v Celju mnogo govorili o taki železnici že trideset let prej, ko je šlo za gradnjo koroške železnice. Iz Celja so tedaj že trasirali, toda zmagal je Maribor. Zdaj pa je Lapp s podporo občin, okrajev in dežel uspel. Prapravljalna dela so bila hitro gotova. Aprila 1891 so začeli železnico graditi. 27. decembra istega leta so jo otvorili. Pri otvoritvi se je delno uveljavil slovenski značaj pokrajine, skozi katero je železnica stekla. To šovinizmu pri celjskem nemškem listu ni bilo po volji.

(Se nadaljuje)

Nad velenjskim rudnikom — akvarel, Lojze Zavolovšek
Z razstave v delavskem klubu

Sindikalni nogomet

V jeseni je naša sindikalna podružnica zopet organizirala tekmovalno v nogometu med posameznimi ekonomskimi enotami in sicer po istem sistemu vsak z vsakim.

Namen tega tekmovanja je, da razširi športno udejstvovanje delavcev in uslužbencev, kakor tudi, da se zaposleni bolj spoznajo med seboj in končno, da pride na račun tudi publika, ki se rada izživlja s kibiciranjem. Doslej so odigrali že nekaj tekem, izmed katerih bi bilo omeniti visoko zmago jame-vzhod nad moštvom iz splošne uprave in to z 9:0.

Ceprav je moštvo s splošne uprave igralo le z 10 igralci, skoraj ne moremo opravičiti tako visokega poraza. Delno opravičilo bi bilo v tem, ker je manjkalo nekaj dobrih igralcev, ki iz opravičenih razlogov niso mogli nastopiti. Pa tudi pomanjkanje kondicije je vzrok za tako visok poraz. Moštvo kljub temu ni vrglo puške v koruzo in je obljubilo, da bo že na naslednji tekmi izboljšalo igro in si z zmago priborilo boljši položaj na lestvici.

»ŠPORTNO« UDEJSTVOVANJE PRED BLOKOM...

Prelep na najvišji rami

Dapisujte V NAŠ LIST

Izgubljena očala

Dvojna očala — za daljavo, z rjavim in sivočrnim okvirjem so bila izgubljena v soboto 6. oktobra na poti po Tomšičevi cesti proti železniški postaji v Velenju. Najditelja naprošamo, da jih proti nagradi odda v avli na direkciji RLJ pri vratarki.

ŠPORT

Občinsko prvenstvo v atletiki v Velenju

V počastitev občinskega praznika je občinska zveza za telesno kulturo Šoštanj priredila občinsko prvenstvo v atletiki za vse kategorije. Nastopili so tekmovalci iz Velenja, Šoštanja in Šmartna ob Paki, vseh je bilo okoli 100. Najbolj so se izkazali pri pionirjih Bubik in Kurnik iz Šoštanja, pri pionirkah Smarčanke, pri mladincih Velenjčani: Veligošek, Oblak, Jenko, Miklavžina, pri članih pa Bole iz Šmartna ob Paki in Lukman iz Šoštanja. Ekipno so bili najboljši pionirji in pionirke iz Velenja, s 5620 točkami.

REZULTATI: pionirji — 60 m: 1. Bubik (Šo) 8.2; 2. Aristovnik (V) 8.4; 3. Podkrižnik (V) 8.7. **VISINA:** 1. Bubik (Šo) 145; 2. Pistotnik (V) 130; 3. Golob (Šm) 130. **DALJINA:** 1. Kurnik (Šo) 4.88; 2. Pric (V) 4.55; 3. Golob (Šm) 4.32. **KROGLA:** 1. Kurnik (Šo) 11.68; 2. Korun (V) 11.46; 3. Tamše (Šo) 10.19. **STAFETA 4 krat 60 Velenje 33.2. EKIPNO VELENJE 3108 točk. PIONIRKE:** — 60 m: 1. Melanšek (Šo) 9.0; 2. Činkole (V) 9.5; 3. Močilnik (V) 9.6. **VISINA:** 1. Bernik (Šm) 115; 2. Kodela (V) 115; 3. Podgoršek (Šm) 115. **DALJINA:** 1. Robida (Šm) 3.88; 2. Železnik (Šm) 3.86 3. Fe-

licijan (Šm) 3. 63. **KROGLA 1.** Čretnik (Šm) 8.07; 2. Podstegenšek (Šo) 7.74; 3. Činkole (V) 7.69. **STAFETA 4 krat 60 m Šoštanj 37.2. EKIPNO Šmartno ob Paki 2687 točk. MLADINCI — 100 m:** 1. Veligošek (V) 11.9; 2. Miklavžina (V) 12.0; 3. Osolnik (V) 12.1. **400 METROV:** 1. Žagar (V) 60.3; 2. Ferenčak (V) 64.2. **100 METROV:** 1. Meh (V) 2:58.0; 2. Železnik (V) 3:12.7; 3. Železnik (V) 21.0.

KROGLA:

1. Jenko (V) 13.52; 2. Kac (Šo) 13.52; 3. Kolar (V) 12.49. **DALJINA:** 1. Osolnik (V) 4.78; 2. Jenko (V) 4.69; 3. Pintarič (V) 4.37. **STAFETA 4 krat 100 m Velenje 54.0. MLADINKE — VISINA:** 1. Žohar (Šm) 125; 2. Rakun (Šm) 115; 3. Železnik (Šm) 115. **KROGLA:** 1. Žohar (Šm) 9.67; 2. Rakun (Šm) 9.09; 3. Bervar (Šm) 7.43. **ČLANI — 100 m:** 1. Bole (Šm) 11.8; 2. Oblak (V) 11.9; 3. De Costa (Šo) 12.1. **100 METROV:** 1. Ojsteršek (V) 2:55.1. **VISINA:** 1. Bole (Šm) 170; 2. Lukman (Šo) 170; 3. De Costa (Šo) 155. **DALJINA:** 1. Bole (Šm) 6.15; 2. Groznik (Šo) 5.77; 3. Žager (Šo) 5.11. **KROGLA:** 1. Kotnik (Šm) 11.68; 2. Groznik (Šo) 10.64; 3. Terglav (V) 10.47. **STAFETA 4 krat 100 metrov Šoštanj 49.8.**

Pričelo se je sindikalno prvenstvo

Naš sindikat je že nekaj časa uspešen organizator raznih športnih tekmovanj. Razen srečanja v nogometu s sindikatom TAM iz Maribora, organizira letošnje jesen, skoraj bi lahko rekli, že tradicionalno sindikalno prvenstvo rudnika. Razlikuje se od prejšnjega v tem, da lahko sedaj igrajo tudi registrirani igralci, kar prej ni bilo dovoljeno.

Za sindikalnega prvaka se borijo enajstosice posameznih EE rudnika. Med člani našega kolektiva je za to tekmovanje veliko zanimanje, kar kaže obisk na posameznih tekmah.

Že prve tekme nam obetajo lepe in zanimive borbe ter govori, da bo borba za prvo mesto zelo ostra.

Vendar opažamo, da se posamezni člani, ki so določeni kot igralci, da zastopajo svoje ekonomske enote, ne zavedajo dolžnosti in ne pridejo igrati. In posledice tega? Določena EE mora, zaradi enega ali dveh posameznikov, predati tekmo brez borbe, kar pa ni športno. Mislim, da bi bilo dobro, če bi tudi letos organizirali druga tekmovanja, n. pr. v: odbojki, šahu, namiznem tenisu itd., kajti mnogo članov kolektiva je takih, ki ne igrajo nogometa, ampak kak drug šport, in bi se tudi radi pomerili med seboj. S.I.

Svečana otvoritev kotalkališča v Velenju Spet nov športni objekt predan mladini

»Najlepše kotalkališče v Jugoslaviji« je bilo z velikimi črkami napisano na prvi strani lista za telesno kulturo »Poletu«.

V nedeljo, 7. oktobra je bila ob 15. uri pred več kot 2000 gledalci svečana otvoritev kotalkališča. Med častnimi gosti, ki so prisostvovali otvoritvi, je bil tudi podpredsednik ljudske skupščine FLRJ Franc Leskošek-Luka.

Predsednik sindikata rudniške podružnice Rahten Erno je kot zastopnik podjetja predal kotalkališče v varstvo in uporabo športnemu društvu Partizan-Rudarju in prerezal vrvič. V imenu domačega Partizana in občinske zveze za telesno kulturo občine Šoštanj se je podjetju prisrčno zahvalil tov. Fijavž Ivan in obenem pozdravil goste. Ob tej priliki je prosil tudi renomirane kotalkarje iz Ljubljane, ki so tudi sodelovali na otvoritvi, da bi še naprej pomagali pri začetnem delu in vzgoji. Kot zadnji je spregovoril še predsednik zveze za kotalkanje in drsanje tov. Franžot iz Ljubljane. Zahvalil se je za povabilo in vse priznanje ter obljubil pomoč našim začetnikom.

Otvoritev velenjskega kotalkališča

Foto Vocovnik

Nato so izvedli nekaj zanimivih točk najboljši kotalkarji iz Ljubljane, med njimi je bila tudi državna prvakinja Katjuša Derendova. Veliko večščino so pokazali tudi Klemenc, Dolenčeva in Šketa. Tudi naši domači kotalkarji-začetniki so nastopili na

otvoritvi in pokazali svoje navdušenje nad tem športom.

Prepričani smo, da ta športni objekt ni bil zgrajen samo za okras Velenju, ampak ga bodo s pridom uporabljali naši športniki!

Prisrčen sprejem visokega gosta

GOVOR TOVARIŠA BREŽNJEVA

(Nadaljevanje z 2. strani)

ko ročno delo rudarjev v preteklosti. Kajti kombajn za premog je prava tovarna pod zemljo. Imel sem priložnost videti, kako tak kombajn dela. V eni izmeni nakovlie več sto ton premoqa. Napredni rudarji, ki so dobro obvladali tehniko in znajo pravilno organizirati svoje delo, napopljajo z njegovo pomočjo več kot tisoč ton premoqa v eni izmeni. Imena udarnikov v premoqovni industriji, kakor so Nikolaj, Mamaj, Aleksander Koljčik, Kuzma Severinov in mnogih drugih, poznani pri nas vsa dežela. To so pomembni ljudje Sovjetske zveze. Njihovo iniciativo in izkušnje sprejemajo tisoči delovnih ljudi premoqovnih bazenov naše dežele. Ljudstvo pa jim izraža zaupanje s tem, da jih voli za svoje poslance v državne organe. Naši rudarji se močno zavedajo važnosti, svoje dolžnosti do ljudstva in to je tisto, kar jih spodbuja, kakor tudi vse sovjetske ljudi, da požrtovalno delajo in s svojimi napori prispevajo k veliki stvari izgradnje komunizma.

Tovariši! Naša Partija in naše ljudstvo, ki ustvarjata komunizem, niti za hip ne pozabljata svoje internacionalistične dolžnosti. Skrbimo za čedalje večjo krepitev svetovnega socialističnega sistema, za razvoj bratskih odnosov z vsemi deželami, ki ustvar-

jajo socializem, na podlagi popolne enakopravnosti in prostovoljnega sodelovanja.

Pozdravljamo uspehe prijateljskih dežel in si prizadevamo, da bi jim pomagali na njihovi poti. Narodi Sovjetske zveze so zmeraj čutili velike simpatije do bratskih jugoslovanskih narodov. Sovjetska zveza dela vse za dobro sodelovanje z Jugoslavijo, da bi že s tem pomagala njenim narodom, da se utrdijo na socialističnih pozicijah.

Vam dragi prijatelji, je dobro znano, da na svetu niso samo ustvarjalne sile napredka, niso samo miroljubni narodi, ki so zaposljeni z ustvarjanjem novega srečnega življenja, z ustvarjanjem socializma in komunizma, niso samo narodi, ki so se otresli kolonialističnega jarma in ki krepijo svoje neodvisne nacionalne države. Na svetu so še tudi take sile, ki nočejo pomiritve in miru, ampak hočejo celo zaostritev mednarodne napetosti in razglašajo strašne grožnje s svetovno raketo-atomske vojno. Nastopajo proti vsakemu ljudstvu, ki ubira pot svobode in neodvisnosti. Nazoren primer za to so napadi, izzivanje in grožnje, ki jim je danes izpostavljeno junaško ljudstvo svobodoljubne Kube. Te sile agresivnega imperializma drže narode v stalnem strahu in hkrati čedalje bolj zaostčujejo oboroževalno tekmo tako zelo, da kaj takega še ne pomnimo.

Vi rudarji, napenjate vse svoje sile za to, da bi zagotovili lju-

dem toploto in svetlobo. Imperialisti pa hočejo pogasiti to svetlobo in sejejo namesto toplote življenja hlad in smrt. Zato, vidite, da naša Komunistična partija pod vodstvom svojega leninskega Centralnega komiteja na čelu z Nikito Sergejevičem Hruščovom kakor tudi vse socialistične dežele, tako vztrajno in dosledno bojujejo trajen mir na vsem svetu proti agresivnim mahinacijam imperializma, tega roparja sedanjega dobe. To je boj za življenje milijonov in milijonov ljudi na zemlji, za mir, za napredek in srečo človeštva.

V tem svetem boju nas podpirajo vse miroljubne in napredne sile sveta, vsi pošteni ljudje na zemlji, najbolj zanesljivo jamstvo za ohranitev in okrepitev miru v našem času pa je rastoča moč svetovnega sistema socializma.

Dragi tovariši!

Dovolite mi, da vam na koncu sporočim plameneče pozdrave in najboljše želje mnogomilijonske armade delovnih ljudi Zveze sovjetskih socialističnih republik. Dolgo se bom spominjal tega današnjega toplega srečanja z jugoslovanskimi rudarji. Ne samo enkrat bomo pripovedovali o tem, da je v sloviti Sloveniji mesto Velenje in da delajo v njem čudoviti ljudje, s katerimi smo se srečali kot z dobrimi prijatelji in tovariši.

Dovolite tovariši, da vam še enkrat zaželim največje uspehe pri vašem plemenitem rudar-

skem delu za blagor ljudstva, pri ustvarjanju novega življenja, v veliki stvari boja za mir na vsem svetu.

Naj živi in se razvija sodelovanje med sovjetskim in jugoslovanskim ljudstvom!

Živel mir na vsem svetu!

Po končanem govoru tovariša Brežnjeva, so predstavniki delavskega sveta, upravnega odbora in sindikalne podružnice rudarskega kolektiva izročili sovjetskim gostom simbolična darila: rudarsko palico, svetilko in kip rudarja. Pevski zbor »Svobode« je pod vodstvom Ivana Marina in Ludvika Glavnika zapel pesem o Titu, velenjsko himno in še rusko narodno pesem ob kateri so bili gostje globoko ganjeni.

Tovariš Brežnjev si je nato ogledal upravno zgradbo rudnika, v dvorani delavskega sveta pa so mu predstavniki našega podjetja razložili potom grafičnikov razvoj rudnika, potek proizvodnje in perspektivni plan podjetja. Gostje so si nato ogledali mesto Velenje, park, jezero, novi jašek in se vrnili v hotel Pako kjer jim je bilo prirejeno svečano kosilo. Soproga tovariša Brežnjeva v spremstvu svoje hčerke in hčerke predsednika Hruščeva, ter soprogo tovariša Rankovića, si je ogledala nekaj stanovanj v novih blokih in se zelo pohvalno izrazila o njih.

Ves prežet z nepozabnimi vtisi je zapuščal tovariš Brežnjev s svojim spremstvom rudarsko mesto in se odpeljal proti Ljubljani, Velenjčanom pa je ostal ta dan za vselej v najlepšem spominu na prijateljsko srečanje borcev za socializem — za naše lepše življenje.

MALO ZA SALO — MALO ZA RES DOMAČE ŽIVALI

Učiteljica razlaga učencem, kaj so to domače živali. Nato pa vpraša Janezka: »No, Janezek, povej mi kakšno domačo žival.« Janezek premišljuje, potem pa veselo vzklíkne: »Stenice!« »Kako??«, vpraša presenečena učiteljica, sošolci pa prasnejo v smeh.

»Tovarišica, pravkar ste med drugim rekli, da so domače živali tiste, ki jih gojimo in redimo. No, pri sosedu na Saleški cesti št. 16 gojijo naprimer stenice!«, odvrne junaško Janezek.

ZAJČJA FARMA V BLOKU

Tonček in Mihec sta velika prijatelja. Prav vse si zaupata. In ko sta se v nedeljo skupaj vračala z matineje, pravi Tonček Mihecu: »Zakaj si pa tako slabe volje?«

»Kaj ne bom«, odvrne Mihec. »Veš, kako sem lačen, pa bom spet brez kosila. Ata je šel spet na lov na zajce in mama se vedno zanaša nanj. Mama trdi, da je za eno figo lovec, ata pa se izgovarja, da njegova puška narobe nese.«

»O naš ata je pa lov na zajce čisto poenostavile«, pravi Tonček. »Pri nas skoraj vedno jemo fino zajčjo pečenko, pa ata nima nobene puške, ki bi nesla naravnost v zajce!«

»Neverjetno!«, se začudi Mihec. »Prav nič ni neverjetnega. V kleti imamo namreč zajčjo farmo in se mami ni treba zanašati na uspešen lov, tako kot tvoj«, se pohvali Tonček.

In Mihec še enkrat doda: »Neverjetno!! Pa v bloku! Aaaa!!«

TEKAVEC JOŽE

»Res je, kar hitro stopimo«, se je oglašil Jože. Pohiteli so in čez dobrih pet minut so že bili v gozdu.

»No sedaj se lahko zopet vsememo in odpočijemo«, je rekel Lojze. »Časa imamo dovolj, saj je ura šele 20 minut čez osem. Do vrha po bomo hodili še kakih deset minut.« Drug drugemu so pomagali vzeti nahrbtnike z ramen. Potem so se vsedli pod smreko blizu steze v mehki mah. Jože si je prižgal cigareto in močno pihnil dim skozi nos. Lojze je vzel cigareto iz zavitka, se pomaknil k Jožetu in si jo prižgal ob njegovo. Močno je zadišalo po tabaku. Pepeta je kajenje vznemirilo, ker sam ni bil kadilec. Enkrat je pogledal Jožeta, drugič Lojze-

ta in vzrožil: »Hudič naj vzame še vajine cigarete! Vlečeta tako, da se vama ta vrag sveti kot bi prižgal bakljo. Če je v Zavrhu kdo zunaj, prav lahko vidi vajine ogorke.« Z robem si je obrišal čelo in nadaljeval: »Ne bi vama zameril, če bi bila res kadilca. Ker pa se šele sedaj na starost učita kaditi, bi vama pa te vajine čike najraje potlačil v usta, da bi si zapomnila, kdaj sta začela uničevati vražji tobak.«

Lojze se je nasmehnil, močno potegnil cigareto in nagajivo puhnil Pepetu v obraz. Pepeta je to še bolj razkačilo. Z roko je zamahnil pred obrazom, da je razgnal dim in nervozno pripomnil: »Lojze, še bolj potegni tako, da se ti bo pokadilo iz zadnjice.« Vsi štirje so se hkrati zasmeli. Medtem pa je nekaj zaropotalo v Zavrhu in skozi veter se je zaslišal moški glas. Jože in Lojze sta hitro ugasnila cigarete, Pepe pa ju je nagajivo podražil: »Saj sem vedel, da se bosta vajini cigareti videli do Zavrha. Če nas je kdo opazil, bomo še lahko imeli sitnosti.«

»To ni nič«, je rekel Lojze. Kmetje se pripravljajo na počitek. Sedaj dokončujejo še zadnja dela, predno gredo spat.«

Pepe je pogledal na uro in re-

kel: »Čez 20 minut bo devet. Jaz bi bil zato, da krenemo.«

»Prav pa pojdemo«, je dejal Lojze. Vstal je, prijel za nahrbtnik in rekel Pepetu: »Pa mi ti pomagaj, da se oprtim. Mogoče se boš s tem kaj potolažil. Nisem si mislil, da se boš tako jezil na mene!« Pepe mu je pomagal oprtati nahrbtnik, medtem pa mu je odgovoril: »Saj se ne jezim zaradi samega sebe, ampak zaradi tega ker se boim, da nas ne bi kdo opazil, da ne bi imeli kakih neprilikk.« Medtem sta se tudi ustala dva oprtala in pripravila za pot. Lojze se je oglašil: »Še kratek kos poti, pa bomo na vrhu. Proti vrhu moramo biti previdni, da se ne bomo iznenadili, če bi bil namesto partizanov kdo drug pri cerkvi.«

Pepe mu je odvrnil: »Beži, beži, kdo vraga naj pride namesto partizanov. Ali res misliš, da more priti tako hitro do izdajstva?« Jože mu je odgovoril: »Delaj z glavo, čuvaj noge, previdnost je dobra. Zato mislim, da je najbolje, če gremo.«

»Res je,«, mu je odvrnil Lojze in stopil naprej. Ostali trije so se razporedili za njim v primerni razdalji in čez dobrih deset minut so bili že na vrhu hriba.

(Nadaljevanje)

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Tehn. urednik Pavla Žargaj — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Šmajš — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Casopisnega podjetja »Celjski tisk«, Celje — cena 20 din.